ԺԱ. ՏԱՐԻ 3200 — (Ն. Տ.) 20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1894 — 8 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1894 — 20 ՌԷՊԻՒԼ ԱԽՐ 1312 — ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԷՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան դահեկան արծաթ	150
» »	Վեցամսեայ » »	75
» »	Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	28
Ընտիր թուղթի վրայ [illegible]	Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Փոստատար [illegible]	Ղրուշ	50

Խմբագրութեան [illegible] ձեռագիր կամ այլ գրութիւն ետ չի դարձուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԱՐՀԵՍՏԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

Ամենուս համար առհասարակ, իսկ ծնողքներու համար մանաւանդ, շատ մեծ ու կարեւոր խնդիր մըն է թէ՝ տղայք դպրոցէ ելլելէ վերջ ինչ արհեստ ընտրելու են։ Շատ անգամ կրկնուած խօսքի մը արձագանգ տուած պիտի ըլլամ երբ ըսեմ թէ ո՛ր կողմ դառնանք՝ կը տեսնենք արհեստաւորներու շատութիւն մը։ Գործող կայ, կ՚ըսեն, իսկ գործ չկայ։

Չի կարծենք թէ արհեստ մը ընտրելու, գործ մը գտնելու դժուարութիւնը մեզի յատուկ է միայն։ Անցած շաբթու ձեռքս հասած անգղիական շաբաթաթերթի մը մէջ կարդացի հետեւեալը։

Լոնտոնի հանրածանօթ լրագրապետներէն մէկը իր տղան գործի մը դնել, արհեստ մը սորվեցնել կուզէ. և գիտնալով որ սովորական արհեստները արդէն խճողուած են արհեստաւորներով՝ կորոշէ խոհարարութիւն սորվեցնել իր տղուն։

Հոս պէտք չիկայ կարծեմ երկար բարակ հասկցնել թէ խոհարարութիւնն ալ արհեստ մըն է, և թէ ամեն չէ-ժեղաը եփող խոհարար չէ։

Արհեստ մը լաւ սորվելու համար պէտք է հետեւիլ այդ արհեստին յատուկ ընթացքի մը, և ինչպէս որ բժիշկ ըլլալու համար անցնելու է բժշկական ընթացքէ մը, նմանապէս ալ աղէկ խոհարար ըլլալու համար անցնելու է խոհարարութեան ընթացքէ։

Այս անգղիացի հօր պատմութիւնը ընող թերթը իր կողմէն կ՚աւելցնէ թէ վար աչքով նայելու չէ խոհարարութեան վրայ, և կը հաւաստէ թէ Լոնտոնի մեծ պանդոկներու մէջ ծառայող խոհարար մը տարեկան 500էն 1500 ոսկիի կլորիկ գումար մը կ՚առնէ։ Արհամարհելու գումարներ չեն ասոնք։

Գալով այս պզտիկ պատմութեան մեծ դասին, սա չափը շատ յայտնի է թէ մարդը խորհող և գիտող մէկը ըլլալու է. տեսնել է որ դպրոցէ ելած տղաք, քիչ մը ուսումնական պատանիներ, ամենքն ալ հետամուտ են «մեծ» արհեստներու։ Գոլէճէ կամ համալսարանէ ելած պարոն մը խոհարար ըլլալու «ցած» գաղափարը չի կրնար երբեք մտքէն անցնել։ Հետեւապէս դպրոցներէ ելած բոլոր ընթացաւարտներն ալ աննշան բացառութեամբ մը՝ կերթան կը լեցուին միեւնոյն ասպարէզին մէջ։

Նկատողութեան առնենք սա կէտն ալ որ այդ անգղիացի հայրը իր զաւակը խոհարար ընելու համար մեծ գումարներ ծախսած է. և պատուած տղեկութիւններուն նայելով, տղան աւելի քիչ ծախքով կրնար ըլլալ բժիշկ կամ փաստաբան, ընթացաւարտներու իտէալը եղող այս երկու արհեստներէն մէկը սորվիլ։

Հիմակ, այդ անգղիացի հօրը օրինակէն ջանանք հետեւութիւններ հանել մեզի համար։

Դեմերնիդ ելած առաջին ընթացաւարտին հարցուցէք թէ ինչ արհեստ սորվիլ կը փափաքի. պատասխանը պիտի ըլլայ կա՛մ բժշկութիւն կա՛մ փաստաբանութիւն, եթէ քիչ շատ բարեկեցիկ վիճակ մը ունի։ Իսկ այն ընթացաւարտները, որոնց նիւթականը չի ներեր այդ ուսումներէն մէկուն հետեւիլ, առանց ազատ ընտրութեան, կ՚իյնան վարժապետութեան կամ գրագրութեան ասպարէզը։

Եւ հետեւանքը շատ պարզ է. մէկ ձեռքի մատներուն վրայ համրուելիք քանի մը արհեստներու մէջէն ընտրութիւն մը կ՚ընէ մեր ընթացաւարտը։ Ատոնցմէ դուրս կայ արհեստներու մեծ կակ թիւ մը. բայց ընդհանուր նախապաշարում մը կայ ասոնց մասին։ Ուստի և քանի մը արհեստներ կը խճողուին, լեփլեցուն կ՚ըլլան, և այդ արհեստաւորներն առաջ ալ կ՚երթան. մինչդեռ անդին շատ մը արհեստներ՝ եղած տեղերնին կը մնան. ժամանակին հետ առաջ չեն երթար, որովհետեւ կրթուած արհեստաւորներ չունին։

Քանի մը օր առաջ կը ջանայի համոզել հայր մը, որ տղան նախակրթարանէն հանելէ վերջ բարձրագոյն դպրոց մը դնէ։ Շնորհքով դրամագլխի և աղէկ գործի տէր մէկն է ինք. և կը խորհէի որ տղան ալ միջակ կրթութիւն մը առնելէ վերջ կրնայ շատ օգտակար և շահաւոր ըլլալ իր գործին։ «Ուսմունքին յարգը կը ճանչնամ, ըսաւ այս բարի մարդը, բայց կ՚ուզեմ գիտնալ թէ ինչ պիտի ըլլայ տղաս այդ ըսած դպրոցէդ ելլելէն վերջը»։ Եւ երբ ըսի թէ կրնայ աւելի օգտակար ըլլալ իր գործին մէջ, վարանեցաւ, ու երկար շունչ մը առնելէ վերջ աւելցուց «եթէ այդքան ատեն դպրոց երթալէ և այդքան ծախք ըլլալէ վերջ՝ դարձեալ իմ գործիս մէջ պիտի մտնէ, թո՛ղ հիմակուընէ խանութ գայ և ուսմունքէ հրաժարի»։

Ասիկա չէ՞ նմանիր շատ մը հայերու ուսմունքի, կրթութեան մասին ունեցած գաղափարին։ Չենք հասկցած թէ ուսեալ արհեստաւորը՝ անուսէն, ամէն աւելի մեծ ասպարէզ ունի միեւնոյն արհեստին մէջ։ Հնարող, խորհող և գործող արհեստաւորներ ունենալու համար ուսմունքի պէտքը չենք տեսած դեռ։ Բայց Եւրոպայէն եկած ապրանքներու համար անխտիր և անխորհուրդ կերպով կուտանք մեր ստակը։ Ան տեղի ուսեալ արհեստաւորը յաղթած է մրցիլ մեր անուս էսնաֆին դէմ։

Թո՛ղ կրթուին մեր տղաքը, թո՛ղ առնեն կրցածնուն չափ բարձր դաստիարակութիւն մը, բայց թո՛ղ նոյն ատեն չարհամարհեն ո՛ և է արհեստ. կամ, աւելի գործնական ըլլալու համար, ըսենք, մեր կրթուած պատանիները, երիտասարդները թո՛ղ չանարգեն իրենց հայրերուն արհեստը, ընդհակառակն, իրենց վարպետութեամբը մրցին իրարու և օտարին դէմ։ Ան ատեն պիտի համոզուինք թէ՝ իրաւ արհեստին գէշը չըլլար. թէ՝ գործելու կերպը գիտցողին համար կայ գործ։

ԱՐՄԷՆ ԳՆՈՒՆԻ

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԱՒԱՆԴԱՎԷՊ

Նո-վէլ Ռըվիւ-ի մէջ, Պ. Հանրի Մոնթեգորսոլի կողմէ գրուած յօդուածի մը մէջ կը գտնենք հետեւեալ սիրային աւանդավէպը.

Անթոնիօ Ռօնտինէլլի՝ Ֆիօրէնցայի ազնուական ընտանիքէ երիտասարդ մըն էր, խօլաբար սիրահարուած Ճինէվրա Տէյլի Ամիէրիի։ Բայց այս վերջինոյն հայրը չուզեց իր հաւանութիւնը տալ երկու երիտասարդներուն ամուսնութեանը և ստիպեց իր աղջիկը որ կարգուի Տէյլի Ակոլանդի ազնուական ընտանիքին մէկ անդամին հետ։

Սակայն իր տարփանքը զինքը անդադար կը մղէր Ճինէվրաի ետեւէն։ Մանկամարդ աղջիկը թէ եկեղեցի երթար, թէ զբօսավայր, թէ թատրոն, միշտ և ամենուրեք, Ռօնտինէլլի հոն էր, տժգոյն, անմռունչ, բայց աչքերովը խօսուն։ Ճինէվրա, յոյժ պարկեշտ, գլուխն անդին կը դարձունէր, ու թէեւ խորապէս զգածուած, անկարեկիր ու անզգայ կերեւէր։

Ժամանակ մը ետքը, զարհուրելի աղէտ մը, ժանտախտը (1400)ին, կամ ուրիշ հիւանդութիւն մը, ծագեցաւ Ֆիօրէնցայի մէջ։ Ճինէվրա հիւանդցաւ։ Մեռած կարծեցին զայն և քանի մը ժամ ետքը ընտանեկան դամբարանին մէջ պառկեցուցին, որ քիչ մը հեռու էր Քալցաիօլի ճամբէն։

Ռօնտինէլլի քիչ մնաց որ մեռնէր. իր յուսահատութիւնը ծայրայեղ էր։

Բայց գիշերը, գերեզմանին բուռն ցուրտը սաստիկ ներգործեց Ճինէվրաի վրայ որ արթնցաւ։ Շուտով հասկցաւ թէ մեռած կարծած էին զինքն ու հոն թաղած։ Քիչ քիչ, կրցածին չափ ազատեց ինքզինքը, վեր առաւ գերեզմանին քարը որ բարեբախտաբար գոցուած չէր և պատանքով պլլուած իր ամուսնոյն տունը տանող ճամբան բռնեց։

Իր տունին հասնելով Ճինէվրա երկարօրէն, ուժգնութեամբ զարկաւ դուռը և ամուսինը գնաց պատուհանէն նայելու թէ ո՛վ էր այդ ժամանակ դուռը զարնողը։ Զարմացաւ ու սարսափեցաւ այդ ուրուականը տեսնելով, յետոյ իր սարսափը անսահման եղաւ իմանալով անուշ և պաղատագին ձայնը Ճինէվրաի որ կ՚ըսէր.

—Ես եմ, Ճինէվրան։ Յանուն Աստուծոյ, բացէք։

Ակոլանդի կարծեց թէ Ճինէվրաի հոգին աղօթք ուզելու եկեր էր. խաչակնքեց, խնդրելով որ հեռանայ և խոստանալով իրեն համար հոգեհանգիստի պատարագներ մատուցանել տալ հետեւեալ օրը։

Ճինէվրա ի զուր կրկնեց իր աղաչանքները. սոսկումը այն աստիճան տիրած էր Ակոլանդիի վրայ որ չէր կրնար համոզուիլ։

Յուսահատ, արցունք թափելով, Ճինէվրայ տեսնելով պատուհանին փակուիլը, խօսք հասկցնելէ յուսահատ, ցրտահարուած, ահաբեկ, անձկալից, կ՚որոշէ իր հօր՝ Պեռնարտօ Ամիէրիի տունն երթալ. մայրը ելաւ պատուհան և չճանչնալով Ճինէվրաի ձայնը, կարծեց թէ գործն ուրուականի մը հետ է. Եւ խաչակնքելով «երթա՛ս խաղաղութեամբ, հեզ հոգի» ըսաւ անոր։

Ամեն տեղէ վռնտուելով միշտ, խեղճ աղջիկը յուսահատեցաւ և հասակին երկարութեամբը պառկեցաւ Ս. Բարթուղիմէոս եկեղեցիին պատին տակ, Քալցաիօլի փողոցին մէջ։

Յանկարծ Անթոնիօ Ռօնտինէլլիի պատկերը ներկայացաւ աչքերուն եւ զգաց որ սիրտն անոր կը միտէր։ Բոլոր ուժը ժողվելով, մինչեւ Անթոնիօին տունը քաշքշուեցաւ, յանդգնօրէն զարկաւ դուռը, հիւրընկալութիւն խնդրելով։ Ռօնտինէլլի պահ մը իսկ չվարանեցաւ. սիրտը տրոփեց կուրծքին մէջ և բազուկներուն մէջ առնելով զայն տարաւ կրակին մօտ, կեանք եւ տաքութիւն տուաւ անոր իր խնամքներովը։

Զօրս օր մանկամարդ կինը կռուեցաւ մահուան դէմ. բայց իր երիտասարդութիւնը, անսահման խնամքները որոցմով կը շրջապատուէր, ազատեցին զինքը։

Ժամանակ մը վերջը, Ֆիօրէնցայի քահանայապետն իմանալով այս տարօրինակ դէպքը և մեռ տալու հարկադրուելով, հրամայեց թէ Ակոլանդիի հետ ամուսնութիւնը լուծուած էր և թէ Ճինէվրան կրնար կարգուիլ Անթոնիօ Ռօնտինէլլիի հետ։

ԱՂՕՐԱՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԻՐ ԾԱԳՈՒՄՆ ՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Ե.

Եւրոպայի և Միացեալ Նահանգաց աղօրիքներուն մէջ բարձր աղացումն է որ կը տիրէ և կը շարունակուի այսօր ինքնագործ մեթոտով։ Ֆրանսական և Սկովտիական քարերը կորուսած են իրենց կարեւորութիւնն և աղօրապանութեան ապագան գլաններուն վրայ է։ Հնդկաստանի, Աւստրալիոյ և Հարաւային Ամերիկայի մէջ աղօրիքներ գլանական դրութեամբ հիմնուելու վրայ են։ Եւրոպական գաղթականութիւնք հոն մշակութիւնները և երկրագործութիւնը յառաջ տանելով ամեն տարի հազարաւոր տակառաչափ ալիւր կը ղրկեն Եւրոպայի և Ասիոյ քաղաքակիրթ բնակիչներուն։ Սակայն աղօրապանութեան կեդրոնն Եւրոպա և Միացեալ Նահանգներն են, գործարանատեարք Անգլիոյ, Աւստրիոյ, Ֆրանսայի և Զուիցերիոյ իրենց ներկայացուցիչները ղրկած են աշխարհի ամեն կողմերը։ Այս գործատանց մէջ, յորս կը պատրաստուին աղօրիքներու ծրագիրներն և ամբողջ կազմածներն, յիշատակութեան արժանի են Հէնրի Սիմոն, Թոմաս Րօպինսըն, Հինտ և Լընտ, Հիճինպոթըմ, Թրուփ և Ուիլիըմ Տէլ՝ յԱնգլիա, Կանց Եքօլ և Սէք՝ յԱւստրօ-Հունգարիա, Տավէրիօ ի Զուիցերիա։ Գործարանք ամենէն աւելի կը գտնուին Միացեալ Նահանգաց մէջ և չկայ երկիր մը որ աղօրապանութեան մէջ այնքան գործունէութիւն ունեցաւ և կ՚ունենայ որքան Միացեալ Նահանգները։ Մէյըր Բէմէր կը հաղորդէ որ Միացեալ Նահանգաց մէջ ամեն տարի աւելի քան չորս հարիւր աղօրիքներ կառուցուելու վրայ են և արդէն մեծ համբաւ ունին Րիչմոնտի, Վոլֆի, Ալիսի, Պէրնարտի և Հաւէսի «մատակարար գործատունք աղօրիքներու»։ Ֆիլատելֆիա այս տեսակ գործատանց կեդրոնն է։ Այս բոլոր գործարանք, որ աշխարհի վաճառականութիւնը ի ձեռին բռնած են, թէև ինքնագործ մեթոտով բարձր աղացման վրայ հիմնած են աղօրիքներու ծրագիրները, սակայն տակաւին իւրաքանչիւրն իր փիլիսոփայութիւնը և որոշիչ յատկութիւններն ունի։

Եւրոպայի և Միացեալ Նահանգաց աղօրիքներուն մէջ երբ գլանական ինքնագործ դրութիւնը մուտ գտաւ, բարձր աղացումը կը լինէր երկայն մեթոտով, ըստ որում ցորենը աստիճանաբար փշրելով, յետոյ կը վերածուէր ալիւրի։ Այն ատեն աղօրիքներ ամեն տեսակ գործիներով լեցուն էին, և երբ անգամ մը սկսէր աղացումը, ցորենահատք հազիւ թէ կէս ժամէն կը փոխուէին ալիւրի։ Մեր նպատակը չէ աստ գիտական մանրամասնութեանց մտնել, սակայն երկայն դրութեամբ աղացման ընթացքին մէջ որովհետեւ ստիպուած ենք յիշել կարճ դրութեան ծագումն, ի հարկէ կարեւոր է որ մի քանի դիտողութիւններ ընենք։

Գլանական ինքնագործ դրութեամբ աղացման մէջ երկու գործողութիւններ կան. Բեկում (Break) և Վերածումն (Reduction)։ Առաջին գործողութեան մէջ ցորենն իր արտաքին օտար անմաքրութիւններէն զատուելէ յետոյ իրենց մակերեւոյթին վրայ կարծրացած երկաթեայ ակօսաւոր գլաններու միջոցաւ կը փոխուի փխրանքներու։ Երկրորդ գործողութեան ժամանակ փխրանք՝ բեկման ատեն յառաջ եկած փոշիէն և ալիւրէն զատուելէ յետոյ կը վերածուին ալիւրի։ Վերածման յատկացեալ գլաններ ակօսաւոր չեն այլ ողորկ։ Երկայն դրութեան մէջ բեկումն կը կատարուի ընդհանրապէս վեց գործողութեամբ յաջորդաբար, և գլաններու մակերեւութին վրայ գտնուող ակօսք կամ ատամունք հետզհետէ նրբանալով ցորենը կը փոխեն ի սկզբան թանձր և յետոյ նուրբ և նրբագոյն մլլենաւոր փխրանքներու։ Վերածումն կը կատարուի ընդհանրապէս եօթն գործողութեամբ, և հոս Ուէկմանի յախճապակեայ գլանները կը գործածուին երկաթեայ ողորկ գլաններուն հետ։ Գլանները ընդհանրապէս ինը մատ տրամագիծ ունին։ Կը գործեն տարբերական երագութեամբ և 100է մինչեւ 300 թաւալում ունին մէկ րոպէի մէջ։ Երկայն դրութեամբ աղացումը կը տեսնուի որ ձանձրացուցիչ բան մ՚է, որ շատ անգամներ իսկ հակասական արդիւնք կամ ելք կ՚ունենայ. աղացումն կը ծառայէ միայն ալիւրի գոյնին կամ սպիտակութեան, որով կը կորսնցնէ այն իր կենդանի և սննդական յատկութիւնները և բնայոդական տեսակէտով շահաւոր և արդիւնաւոր չկրնար լինել հացագործներուն համար։ Այս դրութեան ջատագովք, Բրոֆ. Քիքէ յետոյ, եղան Նիւթոմ, Փաինենհէյմ և Լուիգ Կիպոըն, որք մեծապէս ազդեցին աղօրիքներու ծրագրին և կազմին վրայ, սակայն կրնայ ըսուիլ թէ Ճակս եղաւ առաջին անձն որ իր Տարրաբանութեան մէջ վերլուծելով ցորենը, ալիւրն և հացը, սպիտակութենէ կամ գոյնէ աւելի կարեւոր բան մը գրաւեց աղօրապետաց ուշը, և այսպէս առաջին քայլն տուաւ այս դրութեան փիլիսոփայութեան մէջ։

Միացեալ-Նահանգաց մէջ մինչեւ 1885 հունգարական կամ երկայն աղացման դրութիւնն էր որ կը տիրէր և ամբողջ Եւրոպայի մէջ ալ համոզումը կար թէ երկայն դրութիւնը միակ և լաւագոյն կերպն է զուտ և անխառն ալիւր ստանալու։ Յիշեալ թուականին Պ. Հիւպէր Սէնթ Լուիզի մէջ ի Միսուրի (Միացեալ-Նահանգներ) առաջին անգամ խորհեցաւ սովորական դրութենէ տարբեր կերպով աղօրիք մը կառուցանել և բեկումն փոխանակ վեց գործողութեամբ ընելու ընտրեց երեքով աւարտել զայն. Նոյնն ըրաւ նաեւ վերածման գործողութեանց համար։ Այս պատճառաւ կարճ դրութիւնն ի սկզբան անուանուեցաւ Հիւպէրեան դրութիւն։ 1886ին Սփրինկֆիլտի մէջ աղօրապետաց ժողովն գումարեցաւ և հռչակաւորն Ճէյմս Ապէռնաթի, որ այն ատեն Միացեալ-Նահանգաց մէջ գործատան մը ներկայացուցիչն էր, պատահաբար հոն լինելով ներկայ եղաւ ժողովին. այս ժողովին մէջն էր որ աղօրապետք առաջին անգամ խնդիր յարուցանելով քննութեան առին կարճ դրութեամբ աղացումն, և այդ ժամանակէն սկսեալ Ճէյմս Ապէրնաթի խուզարկութիւններ ըրաւ Հիւպէրեան դրութեամբ աղօրիքներու մէջ։ Գործը նոր կերպարանք առաւ և Ապէրնաթի զայն իմաստասիրելէ յետոյ առաջին ծրագիրն հրատարակեց Ամերիքան Մէլըր ամսաթերթին մէջ ի Շիքակօ՝ կարճ դրութեամբ աղօրիքներու համար նմոյշ մը ըլլալու։ Ջէնտարկն սկսած էր, և Մօտըրն Մէլըրի մէջ ուրիշ գրողներ եւս տեսնուեցան ի նպաստ Ապէրնաթիի։

Մ. Հօպարթ ի Բարթէյճ և Ճօն Ըանս ի Քանսաս առաջին եղան որ Հիւպէրեան դրութենէ անկախ Ապէրնաթիի իմաստասիրական ուղղութեամբ շինեցին երկու աղօրիքներ ընդդէմ հունգարական աղացման։ 1889ին Ապէրնաթի հրատարակեց իր «Ճմլումի կարճ դրութիւն» գործն ի Քանսաս և այնու անուանեցաւ քրմապետ կարճ դրութեան։

Կարճ դրութեան և հունգարական աղացման տարբերութիւնն յայտ է որ առաջինը ալիւրը կը ստանայ բեկման ժամանակ, վերջինը վերածման ժամանակ, առաջինը կարելի եղածին չափ քիչ փխրանք յառաջ կը բերէ, վերջինը ցորենը ամբողջովին փխրանքի կը փոխէ, առաջինը ալիւրը կը ստանայ ցորենէ ուղղակի և խոկոյն, իսկ վերջինը անուղղակի։ Սա եւս կրնանք յաւելուլ թէ կարճ դրութեան մէջ գլանները կրկին երագութիւն ունին. բեկման գլաններու ակօսները կամ ատամունքը սուր չեն այլ բութ։

Այս բոլորը կը ցուցնեն թէ Եւրոպայի և Ամերիկայի մէջ աղօրապանութիւնն իր բարձրագոյն կատարելութեան հասած չէ, սակայն հեռի չենք այն ժամանակէն յորում աղօրապանութիւնն այնքան պիտի զարգանայ կամ յառաջանայ որ ալիւրն իր գոյնով և զօրութիւնով կատարեալ պիտի լինի. առանցքը, որոյ վրայ աղօրապանութիւնը կը շարժի, գլաններն են։

Խ. ԳՈՒՐԵԱՆ

ՄԱՐԴԱՉԱՓՈՒԹԻՒՆ

Անգլիական բանտերու վարչութիւնը ասկէց առաջ ընդունած էր մարդաչափական Պերթիյեան դրութիւնը, որ ի գործ կը դրուի եղեռնագործներու վրայ, զանոնք ո և է ժամանակ ճանչնալու համար։

Ոճրագործներու ինքնութիւնն հաստատող այս դրութիւնը արդէն ծառայութիւններ կը մատուցանէ Անգլիոյ մէջ։ Ի Ռիտինկ բանտարկուած խեղճ մարդ մը, որ գողութեան մը համար քանի մը տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էր, եւ որ կը հաստատէր թէ չէ գործած այդ ոճիրը ըստ որում այն ատեն կը գտնուէր Ֆրանսայի մէկ բանտը, վերջերս ազատ արձակուեցաւ, վասն զի անոր ի մէջ բերած այլուրեքութիւնն հաստատուեցաւ մարդաչափական միջոցներով որք ձեռք առնուած էին Ֆրանսայի մէջ, հոն գտնուած ատենը։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (119)

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՏԺԳՈՅՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԷԼԻՑԵԼԹԻ ՀՕՐԸ

Քլէռ կը լռէր։ Շատ յուզուած ըլլալով չէր կրնար խօսիլ։ Իր խռովքը, իր յոյզքը կը մատնէին զինքը։

Ֆիլիբ, ընդհակառակն, ինքզինքին տէրն էր։

—Բանուորներուն վեր ելլալուն պիտի սպասենք, ըսաւ։ Պիտի կանչենք վարպետները և իրենց պիտի հաղորդենք հօրս դիտաւորութիւնները...

Քլէռ ինքզինքին եկաւ քիչ մը։

—Ինչո՞ւ վար չիջնանք, ըսաւ։ Ինչո՞ւ չերթանք գործաւորներուն մէջ իրենց աշխատութեան պահուն։ Գիտեմ, կը սիրեն զիս։ Այս պատճառաւ աւելի ՛չպիտի սիրեն... Շատ անգամներ տեսած են զիս իրենց քով... կարծեմ այս վերջին այցը կը պարտիմ անոնց, առջի օրն այն օրուան ուր ձեր հօր բարութիւնն ու սէրը պիտի մեծցունեն զիս անոնց աչքին հանդէպ։

—Չե՞ք վախնար այս էջքին յոգնութենէն։

—Արդէն տասն անգամ չե՞մ իջած առանց յոգնելու։ Հանքին զանազան մասերուն մէջ ես չը դրի՞ օգնութեան տուփերը նոյն իսկ Պ. Պարթօլիի խնդրքովը։ Իմ պարտքս չէ հսկել որ այդ օգնութեան միջոցները կատարեալ ըլլան միշտ, արկածի մը պահուն բան մը չպակսելու համար դիպուածին ձեռքը... Իմ պարտքս չէ՞ այսօր ուղեւորութեան մը առջի օրն որ կրնայ երկարիլ, ստուգել թէ ոչ մէկ զանցառութիւն չէ գործուած և թէ իմ հրահանգներս կը շարունակուին։

—Շատ աղէկ, Քլէռ, քանի որ կը փափաքիք...

—Գիտէք որ բնաւ վտանգ չիկայ։

—Արդարեւ. մնաց որ չպիտի թողում ձեզ։

Այն շէնքերուն մէջ մտան ուր կը գտնուէր հորը։ Թէեւ արդէն ուշ էր և ցորեկուան բանուորներուն մեկնելու ժամը մօտ, հանքը դեռ գործունէութեան մէջ էր։ Անիւները կը ճռնչէին, շոգին կը գոռար, աղդաբար զանգակներ կը հնչէին անդադրում։

Ֆիլիբ խօսք մը ըսաւ մեքենավարին։

Իջնել կուզէր։

Սպասեցին քանի մը վայրկեան։ Մեքենավարը նշան մը տուաւ որ ղրկուեցաւ փոսին խորը։

Ամեն բան պատրաստ էր։

—Կրնա՛ք, ըսաւ։

Վանդակ մը մօտեցուցին մինչեւ հորին եզրը և կախեցին զայն արտահանման մեքենային շղթաներէն։

Ֆիլիբ մէջը մտնելով ձեռքերը Քլէռին կարկառեց։

Մանկամարդ աղջիկը ներս ցատքեց։

Վանդակը բռնող կեռն հանուեցաւ, մեքենան սկսաւ շարժիլ, պարանը սահեցաւ իր լխեանիկներուն վրայ. երկու երիտասարդները, իւրաքանչիւրը լամպար մը բռնած, փոսին մթութեանը մէջ ընկղմեցան։

Վանդակը յամրաբար կը մխրճէր փայտէ հանգոյցներուն մէջէն. մեքենայից սենեակին լոյսը իրենց գլխուն վրայ սկսաւ երերիլ այլեւս իբրեւ գորշագոյն արշալոյս մը որ հետզհետէ անյայտացաւ, յետոյ բոլորովին անհետացաւ։ Այն ատեն ահաւոր մթութիւնը տիրեց իրենց շուրջը, միմիայն Տավիի լապտերներէն լուսաւորուելով քիչ մը։

Կը լռէին։

Ֆիլիբ իր տխրութեամբը, իր մտազբաղումներովը համակուած էր. Քլէռ, ինքն ալ տխուր և աւելի խորապէս յուզուած Պարթօլիին ըրած յայտնութենէն, բայց միեւնոյն ժամանակ ակամայ զգածուած ստորերկրեայ խաւարին մէջ այդ մխրճումէն։

Թէեւ քաջասիրտ, տեսակ մը անապաստ երկիւղ յանկարծ կը տիրէր իր վրայ եւ, հակառակ իր քաջութեան ու հոգեկան ուժին, կը համակէր զինքը։

—Ա՛լ երբեք լոյս չպիտի տեսնեմ։

Ասիկա կ՚ըսէր միտքէն յամառաբար։

Եւ ի զուր կը ծիծաղէր այս բանին վրայ, ինքիր վրայ, ասանկ տկարութեան մը վրայ, նոյն շշուկը կը [illegible] իր ականջին։

—Երբեք չպիտի տեսնես կապոյտ երկինքը։

Ակամայ Ֆիլիբի քով սեղմուեցաւ։

—Քլէռ, կը վախնա՞ք։

—Ո՛չ, ոչ, ըսի ձեզ։ Մի՛ կարծէք... Բայց ակռաները կը կափկափէին։

Ֆիլիբ բռնեց անոր ձեռքերը, մեղմիւ սեղմեց։

Կը ժպտէր անոր։

—Արդէն հասանք, ըսաւ։ Մի՛ վախնաք։

Արդարեւ մեղմ ցնցում մը զգացուեցաւ։

Վար իջան։ Կը գտնուէին տեսակ մը բաւական ընդարձակ սենեկի մէջ որք կը լուսաւորուէին պատէն կախուած երկու լամպարներէ։ Այս սենեակին մէջ ամեն ուղղութեամբ նեղ գիծեր կային երկաթեայ որոց վրայ կը թաւալէին ձիերէ քաշուած փոքր վակոններ որք գետնուղիներուն խորը կը տարուէին։ Գործաւորներ կ՚երթեւեկէին, ոմանց լապտերը գլխարկին վրայ, ուրիշներունը գօտիին վրայ։ Վտակ մը կ՚անցնէր պատերուն երկայնքէն պղպջալով անուշիկ մրմունջովը գետակներուն որք բաց օդին կը վազեն կանանչ մարգերուն վրայէն. ածխահանքին խաւէն իսկ մոյթեր շինուած էին կամարը բռնելու համար, ամուր տաշտերու հետ, և կարքի բազմաթիւ գետնուղիներ այդ տեղ կը յանգէին։ Հանքին կեդրոնն էր, բանուորներուն շուկայը, կայանն ուր կը կեդրոնանար հանուած ածուխը՝ վեր ելնելէ առաջ տարածուելու համար ամեն տեղ։

—Ա՛լ չէ՞ք վախնար, հարցուց Ֆիլիբ։

—Ներեցէք, բարեկամս, որ պահ մը տկարացայ։

—Կ՚ուզէ՞ք ածխահանքերը գալ կամ նախամեծա՞ր կը համարիք որ հոս կանչել տամ բանուորները։ Զանգակի մէկ հարուածով հոս պիտի գան։

—Նախ կ՚ուզէի այցելել օգնութեան սենեակները։ Այն միջոցին բանուորները հոս կուգան։

—Ինչպէս որ կուզէք։

Բազուկն անոր տուաւ։

Անհետ եղան գետնուղիներուն մէջ։

Բանուորները վարժուած էին Քլէռի այցերուն։ Ցարդ անոր ողջունած էին զայն երբ տեսած էին վանդակէն իջնալը։ Մնաց որ քանի մը օրէ ի վեր բանուորներուն մէջ զրոյց կը շրջէր թէ պարգեւ մը պիտի տրուէր գործաւորներուն՝ Պարթօլիին ամուսնութեանն առթիւ և հասկցած էին թէ Քլէռին այն իրիկուան այցելութիւնը նպատակ ունենալու էր անձամբ կատարել ծանուցուած պարգեւին բաշխումը։

Ֆիլիբ և Քլէռ հազիւ մտած էին գետնուղիներուն մէջ երբ խուլ թնդիւն մը կը լսուէր իրենց վերեւը, ժայռին խորքերուն մէջ։

Ֆիլիբ կեցաւ, բնազդաբար ազդուելով։

Հանքին մէջ ամեն բանէ կը վախցուի։ Փլուզում մը կրնայ ուրիշ մասերու վրայ ալ տարածուիլ և աւելի ահագին և աւելի վտանգաւոր փլուզումներ առաջ բերել։ Ստորերկրեայ աշխատութեանց այդ մեթոտաւոր սքանչելի կարգադրութեան մէջ՝ յանկարծ դուրս ցայտող փայտի կտոր մը կրնայ՝ անդարմանելի աղէտներ առաջ բերել։

—Եկէ՛ք, Քլէռ, եկէ՛ք։ Չեմ ուզեր որ աւելի հեռանանք մինչեւ որ չհասկնամ թէ ինչ տեղի կունենայ։

—Հոս, ուրիշ ատեն, քանիցս լսեցի հանքի հարուածներ որք ժայռերը ցնցեցին։ Նոյն աղմուկն էր։ Ուրեմն վտանգ չի կայ։

—Ասիկա արկած մը միայն կրնայ ըլլալ։

Բռնեց Քլէռի բազկէն և դէպ ի կայանը քաշեց տարաւ։

Բայց այն պահուն իսկ իրենց գլխուն վերեւը սոսկալի ճարճատիւն մը տեղի ունեցաւ խորտակուած գերաններու, որք անլուր ուժգնութեամբ ջախջախեցան՝ անշուշտ ահագին բեռան մը անկման ներքեւ։ Կարծես տասն ահարկու թնդանօթներ մէկէնիմէկ պայթած էին իրենց ականջին տակ։

Կամարը բացուեցաւ, ծռեցաւ։

Քլէռ մեծ աղաղակ մը արձկեց։

Ֆիլիբ դէպ ի ետ նետուեցաւ, բայց կամարը կը ճարճատէր միշտ քարերու անձրեւով մը որ կը խեղդէր զանոնք։

Ժայռերը դղրդեցան և յանկարծ փայտ մը զարնուեցաւ Ֆիլիբի կուրծքին և գետին փռեց զայն։

Ցնցումն այնքան սաստիկ եղաւ որ Քլէռ գրեթէ նուաղուն գնաց թաւալեցաւ գետնուղիին պատին առջեւ։

Երկու լամպարները ջախջախուելով մարած էին։

Ծանր, անչափելի մթութիւն մը տիրեց։ Սոսկալի լռութիւն մը։

Տիան քանի մը վայրկեան անզգայութենէ ետք ոտքի կելլայ։ Ուղեղը դեռ լեցուն է այն բաներուն սոսկումովը զորս լսած ու տեսած է։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 8/20 ՀՈԿՏ. 1894

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆՔ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՎԱՅԵԼՔԸ

Այն ճարտարագործ և վաճառաշահ կեդրոնին մէջ որ Մանչէսդըր կը կոչուի, Գրական Ակումբ մը կայ որ ամեն տարի հրապարակային նիւթեր կ'ընէ, պատկերու համար իր տարեկան աշխատութիւնները: Ճշդիւ խօսելով, Ակումբը բուն իսկ քաղաքին մէջ չէ, այլ մօտակայ արուարձանի մը մէջ, ի Քրըմփսօլ: Այս տարուայ ժողովոյն որ քաղաքին մէջ գումարեցաւ, մեծ բազմութիւն ներկայ էր անդամներու և համակիրներու: Կը նախագահէր Ակումբին հաստատիչ Պ. Քօզըրըլ, բայց գլխաւոր ճառն արտասանեց Մանչէսդըրի եպիսկոպոսն ինք, որ գրականութեան ջերմ սիրահար և ազգաւ պաշտպան մ'եղած է միշտ:

Նախագահն ըսաւ թէ «Ակումբին անդամակցելու իրաւունքն և յարակից առանձնաշնորհները կը վայելեն կանայք ևս, այրերուն հետ հաւասարապէս, և արդէն երկու հարիւրէ աւելի են վճարող գործօն անդամք: Այս գիրքու ժողովրդեան մէջ մեծ պակաս մ'է կարդալու և կարդացածը լիովին հասկնալու կարողութիւնը: Շատեր շատ բան կը կարդան, բայց լիովին հասկնալ և վայելել իր կարդացածը՝ մտային բաւական մշակում և երկարատեւ վարժութիւն կը պահանջէ: Քրըմփսօլի սահմանափակ շրջանակին մէջ, արդարեւ կայ բարեկեցիկ և ողջամիտ ժողովուրդ մը, բայց հասարակութեան մեծագոյն մասն իր արհեստական կամ առեւտրական գործին միայն կը պարապի: Երբ երեկոյին գործէ կը վերադառնան, որոշ դրութեամբ բան մը կարդալու, իւրացնելու, սովրելու հետամուտ չեն ըլլար: Անմիջական մաքի տէր մարդոյ յատուկ է հանգստեան ժամանակը բոլորովին պարապ անցունել: Բայց մարդ նոյնքան կրնայ կազդուրել նժէ իր սովորական աշխատութիւնը թողլէ ետք ուրիշ տեսակ գործով մը պարապելով: Երեկոյեան և կիրակնօրեայ հանգիստը գրականութեան կամ՝ պարզօրէն խօսելով՝ ընթերցանութեան տալով, ամենէն յամառ գործի մարդիկն անգամ կրնան իրենց յոգնած մարմինն և ուղեղը կազդուրել ըստ բաւականին»:

* * *

Մանչէսդըրի եպիսկոպոսն ըսաւ թէ գրական ընկերութեանց անդամակցիլ կամ գրականութենէ հաճոյք առնուլ՝ մինչեւ մեկ աստիճան մտային մշակութիւն կ'ենթադրէ: Գիտենք թէ Եկեղեցւոյ նախնական ժամանակներու մէջ Առաքեալք և աշակերտք իրենց գլխաւոր հետեւողները կը հաւաքէին զարգացեալ կեդրոններէ, ինչպէս Անտիոք, Եփեսոս, Կորնթոս, Փիլիպպուպոլիս, Հռոմ: Գիւղացիք այն աստիճան պահպանողական էին որ նոր գաղափարներ, նոր ըղձանքներ չէին ուզեր ունենալ, իրենց կռապաշտական սովորութիւններէն հրաժարիլ չէին յօժարեր, և գիւղացիներուն անունն է որ մեզ ցայսօր կը ճանչնենք թանձրապաշտները, նիւթական առարկայներ պաշտող կռապաշտներն, որովհետեւ եւրոպական լեզուաց մէջ pagan կամ paien (կռապաշտ, հեթանոս) բառը կուգայ լատիներէն pagani բառէն, որ կը նշանակէ գիւղացի, գեղջուկ: Մանչէսդըրի մէջ հաւաքուած այս բազմութեան նման հասարակութիւն մը քաջալերմամբ է նոր գաղափարներ իւրացնելու, և այս թեմի մէջ Գրական Ակումբ մը հիմնելով Պ. Քօզըրըլ շատ լաւ գործ մ'ըրած է: Պիտի հարցուի թէ «Ի՞նչ գաղափար է լոկ առեւտրական և արհեստագործական հասարակութեան մը մէջ հիմնել Գրական Ակումբ մը»: Բայց ճիշդ այս տեղ պէտք էր. որովհետեւ առեւտրիկ հասարակութիւն մը չափէն աւելի տրամադիր է առեւտրական, դրամական գործերով միայն զբաղելու: Երբ մարդ բացարձակապէս մեկ տեսակ գործով, մեկ տեսակ մտածումով զբաղի, անխուսափելի է որ միակողմանի ըլլայ և անձկամիտ: Մասնագէտ անձինք այնքան աւելի հաճելի և օգտակար կ'ըլլան ընկերութեան մէջ որքան հետաքրքրուին իրենց մասնաւոր նիւթերէն տարբեր խնդիրներու, տարբեր գործերու: Այս տեսակ մը համաձայնեցութեամբ, ծանօթութեամբ է որ շատ մը բժիշկներ, փաստաբաններ, դատաւորներ ձանձրալի մարդիկ չեն ըլլար: Ազգաց վրայ ամենէն աւելի ներգործող անձինք, պետութեանց մեծամեծ վարիչք, հանրային կարծեաց վրայ ամենէն աւելի ազդող մեծ մարդիկ մաքի ընդարձակ, բազմակողմանի մշակութեան տէր մարդիկն եղած են, մինչ մասնագիտաց ազդեցութեան շրջանակը սահմանաւոր եղած է: Օրինակի համար, (կ'ըսէ Մանչէսդըրի եպիսկոպոսը,) մեր ժամանակայ ամենէն հմուտ, ուսեալ և ազդեցիկ քարոզիչներէն մին էր անկլիքան կանոնիկոսն Տ. Լիտտըն, և պէտք է գիտնանք որ նա մաքի առաջնակարգ կարողութիւնը պարտական էր իր գրական և իմաստասիրական ընդարձակագոյն մշակութեան: Նոյն գիտողութիւն ճշմարիտ է նաեւ Լորտ Մէլպըրնի և Սըր Ալէքսանդր Քոքպըրնի համար, որք իրենց գրական և իմաստասիրական ընդհանուր զարգացմամբ նուազ ականաւոր չեն քան իրենց իրաւաբանական մասնագիտութեամբ: Ժամանակիս նշանաւոր քաղաքագէտներուն համար ևս նոյնը կարող ենք ըսել: Մեր երկու նշանաւորագոյն աշխարհավարներ, Լորտ Գլէտսթըն և Պ. Պալֆուր, իրենց ազատ ժամերը գրականութեան նուիրած են միշտ: Շիտակը խօսելով, մասնագէտն այնքան ուշադրաւ, այնքան հանրածանօթ անձ մը չէ: Հասարակօրէն կ'ըսուի թէ մասնագէտք «չոր» մարդիկ են: Մասնագէտը միշտ դժուարաւ կրնայ նոր նիւթի մը դարձնել իր միտքը, և չի փայլիր խօսակցութեան մէջ, որ մեր նմաններուն մաքին վրայ ազդելու և զանոնք բարի որոշումներու, բարի գործերու յորդորելու համար ամենամեծ, ամենէն ազդու միջոցներէն մին է: Կը ճանչնամ օրինակ մը որ համալսարանէն մեկնած էր չափագիտական ճիւղի մէջ առաջնակարգ վկայականով, բայց շահեկան խօսք մը չէր կրնար զրուցել: Ինձ անանկ կը թուի թէ ամեն տեսակ մասնագէտք միշտ առաջնակարգ մաքի տէր մարդիկը չեն:

Մանչէսդըրի եպիսկոպոսն յարեց թէ վաճառական հասարակութեան մը մէջ այն վտանգն ևս կայ որ մարդիկ չափէն աւելի նիւթական կրնան ըլլալ, մամոնապաշտ, դրամապաշտ, չոր որտով մարդիկ, որք նիւթական շահ միայն կը հասկնան և աւելի հանրօգուտ, աւելի լայն խորհուրդներ յղանալու կամ ըմբռնելու անկարող կ'ըլլան շատ հեղ: Սա՛ ստոյգ է թէ ոսկւոյ սէրն ուրիշ ամեն սէր ի բաց կը վանէ: Ոսկւոյ սէրն ուղղակի կը մտնէ մարդուս միտքը նեղցնելու, անձկացնելու և սիրտը չորցնելու, կարծրացնելու: Երբ ես Աւստրալիա էի, լսեցի որ տեղական հարուստ մարդ մը, մեռած պահուն, կիտ մը միայն ունեցած էր, այն է որ Աստուած իրեն բաւական կեանք չէր տուած տարուան ամեն օրուան համար ճիշդ հազար ոսկի ունենալու: Որովհետեւ մեռած պահուն տարեկան միայն 364,000 ոսկւոյ եկամուտ ունէր, մինչ իր երջանկութիւն կատարեալ պիտի ըլլար ա՛յն ատեն միայն երբ տարեկան 1,000 կամ 2,000 ոսկի աւելի ունենար: Դարձեալ Աւստրալիոյ մէջ, ուրիշ մարդ մը, ներկայ ըլլալով խօսակցութեան մը յորում Հոմերոսի անունն յաճախ կը յիշատակուէր, վերջապէս կը հարցնէ զայրացմամբ. «Բայց ո՞վ է այդ Հոմերոս ըսուածն, ոչխա՞ր թէ արջառ», —այսինքն «ոչխարո՞յ թէ արջառոյ հօտի տէր վաճառական է»:

Մտային հորիզոնին ընդլայնումի, իմացական կարողութեան մշակումի և սրտի հզօրապէս կը մտի փճացնելու ստորին և գռեհիկ ճաշակները: Երբ կը պաշտօնավարէի Շեֆիլտ, և հոգեւոր պաշտօնիս բերմամբ կը նախագահէի գործաւորներու բարեկամական հաստատութեան մը, գիտեցի որ անդամներուն ճաշակն ազնուացնելու և իմացական ոյժերը զարգացնելու յարմարագոյն միջոցներէն մին էր անգլիական գրականութեան ուսումը: Կարդալով, ուսումնասիրելով, վայելելով Շէքսփիրի հրաշակերտներն, անոր վսեմ խօսքերը մ'ը սնանելով, սքանչանալով անոր գծած գեղեցիկ պատկերներուն վրայ, ըմբռնելով անոր քերթուածներուն ներդաշնակութիւնն, ընդգրկելով, իւրացնելով անոր մտածմանց ճշմարտութիւնը, մեծութիւնն ու վեհութիւնն, այս ընկերակցութեան երիտասարդ անդամներն անկարելի կերպով կը վերանային, իրենք իրենցմէ դուրս կ'ելլէին, տարբեր և լաւագոյն մարդիկ կ'ըլլային, և ես աչօք բացօք ականատես կ'ըլլայի նոցա վրայ յառաջ եկած բարւոքման, ազնուացման: Իր բոլոր ժամանակն ու խելքն իր նիւթական գործին միայն յատկացնող մարդէն ո՛րքան տարբեր պէտք է ըլլայ ա՛յն մարդուն կեանքն որ ցերեկի գործը վերջացնելէ ետքը, զինք վսեմացնող, բարձրացնող ժամեր կարող է անցունել Շէքսփիրի և Միլտոնի, Ուօլթըր Սքօթի և Թաքըրէյի, Լորտ Թէնիսընի և Պրոունինկի նման բանաստեղծներու, իմաստասէրներու, վիպագիրներու հետ:

Անգլիոյ նոր սերունդին բարոյական և իմացական բարձրացման համար պատուական եպիսկոպոսը մեծ միջոց մը կը համարի ուսումնասիրութիւնն հելլէն և հռոմայեցի հեղինակներուն և այն երկուց երկրաց տարեգրութիւններուն, և Անգլիոյ պատմական մեծափառ կեանքին քննութեան մէջ մաքուր ներշնչումներու վճիտ աղբիւր մը կը տեսնէ Անգլիացւոց համար: Բրիտանէական Եկեղեցւոյ պատմութիւնն ևս չինիչ կը նկատէ, մանաւանդ երբ կարդացուի Անգլիոյ մեծանուն եկեղեցական պատմիչներուն սքանչելի հատորներուն մէջ, և երբ ընթերցողն համակիր ուշադրութեամբ հետեւի այն մեծ հաստատութեան առանձնակի դարու գոյութեան ամեն արկածներուն, ուրախալի թէ տրտմալի: «Նա որ այսպիսի լայն առումով մը գրականութեան ուսումն իրեն սիրելի ժամանց կ'ընէ, նա յաղթական դուրս կուգայ շուկայի կեանքին անձուկ սահմաններէն, և այն գաղափարական ու մշտնջենաւոր կեանքին մէջ կըլթեւակոխէ յորում ամեն գծուծ կիրքեր լռած են, և յորում մարդուս ազնուագոյն կեանքն է սէր և գութ:»

* * *

Մեր մէջ գրականութիւն ըսելով գաղղիերէն վէպեր միայն կը հասկցուին, և գաղղիերէն վէպերուն ալ մեկ որոշ մասն, որ աւելի կը գգուէ շուայտ մտածումները: Բնական է որ այսպէս հասկցուած «գրականութիւն» մը մեծ նըպաստ ընծայած չըլլայ մեր նոր սերունդին բարոյական և իմացական ազնուացման, և առաւելապէս հակառակ արդիւնք տալու օգնած ըլլայ: Բայց երբ գրականութիւնն իր ընդարձակագոյն և ճշդագոյն իմաստովը առնունք, բովանդակելով ամենէն վսեմ և հետեւապէս ամենէն տեւական արտադրութիւնքը մարդկային հանճարին ամեն ժամանակներու, ամեն դարերու մէջ, անիկա է թէ անկէ աւելի հզօր, անկէ աւելի հաճելի միջոց չկայ գեղանքարշ սովորութիւններէն վեր բարձրացնելու հասարակութեան ամեն դասերը, մանաւանդ այն դասերն որոց բանն ու գործը չեն գիրքերն: Ամեն անոնց որք պաշտօն ունին նոր սերունդին կամ չափահաս սերունդին խօսելու, նուիրական պարտաւորութիւնը պէտք էր ըլլալ ժամանիչ ընել ինչ որ լաւագոյնն է իւրաքանչիւր գրականութեան մէջ, և ամենքս ալ անխտիր պէտք է ջանանք ընթերցանութեան ճաշակը զարգացնելու, քաջալերելու, տարածելու ժողովրդեան ամեն կարգերուն մէջ: Բայց այս երկու աշխատութիւնք զուգընթաց պէտք է ըլլան: Ժողովուրդն ընթերցասիրութեան յորդորած ժամանակ, կարդացուելիք բաներն ալ ցոյց տալն է կարեւոր. զի անխտիր, անկարգ և անշահ ընթերցումի չափ վնասակար բան ալ չկայ՝ յոռի ճաշակները գգուելու համար, ճաշակներու, բարքերու ազնուացումն անհնարութեան մատնելու համար: Մանչէսդըրի պատուարժան եպիսկոպոսին ճառին մէջ կրկին հոգածութիւնք ակներեւ էին, և Անգլիոյ մէջ չկայ քիչ շատ գրական համբաւի տէր պետական մարդ, եկեղեցական, հանրային գործիչ, փաստաբան, բժիշկ, որ գոնէ տարին մեկ անգամ չճառախօսէ «գիրքերու և ընթերցման» կարեւորութեան վրայ:

Բ. Փ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՉԻՆ ԵՒ ՃԱՐՈՆ.—Պերլին, 15 հոկտ. Թայմզ.—Անգլիոյ առաջարկութեանց ի պատասխանի, Գերմանիա ծանոյց թէ տրամադիր չէ գործակցելու ո՛ և է ձեռնարկութեան մը որոյ նպատակն ըլլայ սահմանաւորել Չինու և Ճարոնի պատերազմին քաղաքական արդիւնքը: Քորէայի անկախութեան խնդրոյն Գերմանիա անտարբեր կը մնայ: Որովհետեւ Ֆրանսա ևս այսպէս կը խորհի, և Ռուսիա սպասողական դիրք մը բռնել կ'ուզէ, կ'երեւի թէ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան ըրած նախաձեռնութիւնը կանխահաս կը մնայ, չըսենք ամուլ: Բայց բոլորովին տարբեր խնդիր մ'է Տէրութեանց մէջ համաձայնութեամբ միջոցներ ձեռք առնուլ ի պաշտպանութիւն Չինաստանի եւրոպացի գաղթականաց: Առ այս Գերմանիա լիովին կը գործակցի, և այն երկրին մէջ գտնուող առեւտրական հպատակներն ևս իր պաշտպանութեան ներքեւ կ'առնու: Եթէ ի Բեքին գործերը չփոխին, չինական ջուրերուն մէջ գտնուող գերմանական նաւախմբին հրամանատարին արտօնուած է 24 ծովային զինուորէ բաղկացեալ ջոկատ մը հոն ղրկել ի պաշտպանութիւն գերմանական դեսպանատան: Կը կարծուի թէ եւրոպեան նոյն իսկ փոքր ջոկատի մը ներկայութիւնը բարոյապէս կ'ազդէ չինական ամբոխին վրայ, և մինչեւ իսկ եթէ յարձակում ըլլայ, Հնդկաստանի մեծ դէպքերուն ժամանակ մեր ստացած փորձառութեամբ գիտենք թէ եւրոպեան փոքրիկ զօրախումբ մ'իսկ ո՛րչափ ազդեցիկ է անկարգ խուժանին դէմ:

—Կը հաստատուի թէ Չին դրամի նեղութիւն կը քաշէ, և պատրաստ է 100ին 10 տոկոս վճարել 10 միլիոն անգլ. ոսկւոյ եւրոպեան փոխառութեան մը համար, երաշխաւորեալ չինական մաքսատանց հասոյթով, որք կխավին եւրոպական մատակարարութիւն մ'ունին: Հասարակաց միտքն այս փոխառութեան պատրաստելու համար, չինացի գործակալք գրել պիտի տան եղեր թէ ծովու և ցամաքի վրայ Չինու կրած պարտութիւնք ջախջախիչ չեն, և թէ նաւատորմը մանաւանդ շատ լաւ վիճակի մէջ է:

—Սէնդրէլ Նիւս, որ չինական գործերուն ամենէն լաւատեղեակ անգլ. Գործակալութիւնն է, կ'իմանայ թէ Ճարոն պաշտօնապէս հաղորդեր է Անգլիոյ թէ ինք մերժեց Չինու կառավարութեան հաշտութիւն կնքելու համար ըրած առաջարկներն: Ուրեմն, ստոյգ է թէ Չին հաշտութեան փափաք յայտներ է արդէն: Չին Քորէայի անկախութիւնը կը ճանչէ և 400 միլիոն ֆր. պատերազմի տուգանք կուտայ: Բայց Ճարոն նախ կը պահանջէ որ Քորէայի անկախութեան համար երաշխաւորութիւն տրուի, այսինքն՝ Ճարոն իրաւունք ունենայ իր զօրքը Քորէայի մէջ պահելու մինչեւ որ ձեռնարկեալ բարենորոգմունք ի գլուխ ելնեն, և յետոյ կը պահանջէ Ճարոն որ Ֆորմոզա կղզին իրեն թողուի բոլորովին:

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ խոստացած ըլլալով այցել 1900 Թուականին Փարիզեան Արուեստահանդէսը, Փարիզի լրագիր մը սկսած է հրատարակել այս մասին կայսեր Ֆրանսացի անձնաւորութեանց յայտնած կարծիքներն, որք իրարմէ բաւական կը զանազանին:

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ. — Իտալիոյ լրագիրք ընդհանրապէս Ֆրանսաէր ոգւով յօդուածներ գրեցին ի Փարիզ Վէրտի երգահանին մատուցեալ պաշտօնական և ժողովրդական պատիւներուն առթիւ: Պատուոյ Լէգէոնի մեծ-սպայութեան աստիճանն ամենէն նախանձելի պատիւներէն մին է զոր Ֆրանսական Հանրապետութիւնը կարող է ընծայել ամենէն նշանաւոր Ֆրանսացւոյն կամ օտարազգւոյն: Օբերային մէջ իսկ այս պատուանշանն իտալացի արուեստագէտին կուրծքէն կախել բաւ չհամարելով, Պ. Քազիմիր Բէրիէ հացկերոյթի հրաւիրեց զնա, և զՎէրտի պատուելու համար հոն սեղանակից գտնուեցան Պ. Շարլ Տիւբիւի և այլ նախարարք, իտալեան դեսպան Պ. Ռէսման, Ֆրանսացւոց Վէրտին՝ Անպրուազ Թոմա, որ այս անգամ ևս իր իտալացի արուեստակցին յաջողութիւնը շնորհաւորելու համար, Օբերային մէջ իսկ հրապարակաւ պագատուեցաւ անոր հետ, ծափահարութեանց մէջ եղաւ:

ԶԱՐԵՒԻՋԻՆ նշանածն, Ալիս իշխանուհին Հէսի, երէկ ճամբայ ելաւ Լիվատիա երթալու համար, ուր կայսրն իր ընտանեօք պիտի անցունէ ամբողջ ձմեռն: Իշխանուհին հոն վերջնապէս պիտի ընդունի օրթոտոքսութիւն: Հարսնիքը նոյմ. 8/20էն առաջ տեղի պիտի ունենայ:

ԲԻԷՌ ԼԱՌՈՒՍ Ֆրանսացի հռչակաւոր համայնագիտական բառգրքի հեղինակին արձանը շինուեցաւ և բացուեցաւ Թուսի քաղաքին մէջ ի ներկայութեան կրթական նախարար Պ. Լէկի: Լառուս 1817ին ծնած, 1875ին մեռած է ի Փարիզ: Վարժապետութենէ առաջ եկած, ֆրանսական լեզուին մէջ իբրեւ հեղինակութիւն մը ճանչցուած է իր բազմահատոր աշխատասիրութեամբ, որ ծանօթ է ամեն անոնց որք ֆրանսերէն ուսած են:

ԱՄԵՐԻԿԱ.—Կառախումբ կողոպտուած.—Ուաշինկթընէ հազիւ 41 մղոն դէպի հարաւ, անցեալ ուրբաթ գիշեր, եօթն դիմակաւոր գողեր ճեպընթաց կառախումբի մը վրայ ելնելով, զէնք ի ձեռին պարտաւորեցին մեքենավարը կանգ առնելու: Յետոյ կողոպտեցին անտուկն, 1 00,000 տոլարի չափ դրամ վերցնելով, և ապա վայրաշարժը բաժնելով կառախմբէն, իրենք վայրաշարժով փախան, ճամբուն վրայ թողլով մեքենավարն և ճամբորդներն: Ընկերութիւնը 10,000 տոլար խոստացաւ չարագործները ցոյց տուողին: Մայրաքաղաքին այնքան մօտ կարեւոր գծի մը վրայ տեղի ունեցած այս գողութիւն ընդհանուր զայրոյթ պատճառեց:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—Ա...կը ծանուցանէ իր 14 հոկտ.ի թուով թէ Իւնիօն Ընկերութիւնը նոր կալուած մը գնած է իր պահեստի գումարով: Այս կալուած կ'արժէ 200,500 ֆր., և է ի Փարիզ, Մաթիւէն փողոց, Թիւ 50, ու կը բարդուի նոյն ապահովագրական ընկերութեան արդէն ունեցած 39 3/4 միլիոն ֆր.ի անշարժ կալուածոց գումարին վրայ:

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱՅԻՆ պահեստից համեմատութիւնը շաբթուս մէջ նոյն է անցեալ շաբթուն հետ, այն է 61.72 առ 100:

ԲԱՑՈՒՄՆ

ԱՐԵՒԵԼ. ՃԱՇԱՐԱՆԻՆ ԵՒ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ

Տէմոսթենէս էֆ. Ն. Բարանիքաս (Démosthène N. Paranicas) երէկ մամլոյ ներկայացուցիչներն հրաւիրած էր բացման Արեւելեան Ճաշարանին ու Գարեջրատան ի Պոլիս, Համիտիյէ Ճատտէսի, Թիւ 18, հանդէպ Հանրային Պարտուց Վարչութեան:

Սիրքէճի Իսկելէսիի մեծ կայարանին ծանօթ գարեջրատան ու ճաշարանին շնորհիւ երկու տարիէ ի վեր ստացած փորձառութիւնը Տէմոսթենէս էֆ. ուզած է յօգուտ ի կիր արկանել, իր հաշուոյն բանալով համանման հաստատութիւն մը: Համակրելի երիտասարդ մ'է սա, միջնակարգ վարժարանէ ելած, արեւելեան և արեւմտեան քանի մը լեզուներու տեղեակ, որ իր ուսեալ մարդու արժանապատուութեան հակառակ չի նկատեր սրճարան և գարեջրատուն բանեցնել:

Յոյն քահանայի մը ձեռամբ նաւակատեաց կրօնային արարողութիւնը կատարուելէ ետք, հրաւիրեալք աւելի արեւմտեան քան արեւելեան ոճով յարդարուած ճոխ սեղանի մը շուրջ բազմեցան, ուր Տէմոսթենէս էֆ. և իր հայր արժանապէս մեծարեցին մամլոյ ներկայացուցիչներն: Յոյն, Թուրք, Հայ, Ֆրանսերէն լրագիրք աւելի կամ նուազ ներկայացեալ էին: Մեր յոյն պաշտօնակիցներուն մէջ իր զուարթ սրամտութեամբ կը փայլէր մանաւանդ Պ. Ժորժ Տ. Ժորժիատէս (Georges D. Georgiadès,) նոր պաշտօնակից մը, որ ի Բերա Հաճի Խրիսթոյի ֆրանքեւյունական կրթարանին մէջ միջնակարգ ուսումն ստանալէ ետքն, Աթէնքի և Փարիզի մէջ աւարտած է իր ուսումն, և Ֆրանսայի Իրաւագիտական Համալսարանի վկայականով Պոլիս դարձած է՝ խմբագրութեան պարապելու համար, աշխատակցելով Anatolicos Astir ամենօրեայ թերթին:

Բայց այս հացկերոյթով միայն Արեւելեան Ճաշարանը չէր որ կը նուիրագործուէր, այլ և Սելանիկի նոր գարեջուրն, որոյ գլխաւոր կեդրոններէն մին պիտի ըլլայ այն ճաշարան և գարեջրատունն: Սելանիկի մէջ Ալլաթինի Եղբարց և Պ. Ֆէրնանտէզի ձեռամբ և մէկ միլիոն ֆր.ի դրամագլխով բացուած է գարեջրոյ գործարան մը, որոյ ներկայացուցիչ Պ. Ալպէր Միսրահի (M. Albert Misrahi) ներկայ էր սեղանին, և հրաւիրելոց ջերմագին խնդակցութիւններն ստացաւ իր արտադրութեան յաջողութեան համար: Իբրեւ տեղական գարեջուրի գործարան, ցարդ Պոմոնդին միայն կը ճանչուէր: Այսուհետեւ Սելանիկի Ալլաթինի Եղբարց գարեջուրն ևս ասպարէզ կը մտնէ, և կ'երեւի թէ իր տեսակին մէջ ընդունելութիւն պիտի գտնէ. որովհետեւ մինչ Պոմոնդի երեք տեսակ գարեջուր կը շինէ, Սելանիկի գործարանն իր բոլոր ոյժ կը կեդրոնացնէ մէկ տեսակի վրայ, այն է՝ Միւնիխի գարեջուրին վրայ, յորմէ աւելի թեթեւ է, որովհետեւ ալքոհոլ խառնել պէտք չէ եղած՝ քանի որ երկար ճամբորդութիւն մը չունի ընելու և ըստ կարի բնական վիճակի մէջ կը ներկայացուի, պէտք եղած հմուլը (հումլոն) Վիեննայէ բերուած ըլլալով:

Երկու ժամու չափ յոյժ հաճելի ժամանակ անցունելէն և բուն հելլենական սրբիտակ և կարմիր գինիներու ընտիր տեսակներուն համար ալ իրենց սքանչացումն յայտնելէն ետեւ, հրաւիրեալք բաժնուեցան՝ ամենայն յաջողութիւն մաղթելով Բարանիքաս Ճաշարանին և Սելանիկի գարեջուրին, որ կուգայ նոր զարկ մը տալ տեղային ճարտարութեան:

ՅԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՔԵՕԼՆ, 19 Հոկտ.—Քէօլնիշէ Զայթունկ կը յայտարարէ թէ ջղային հիւանդութեանց մասնագէտ Ներշնեքվըքի Բրոֆէսօրին Լիվատիա երթալը միայն Զարուհւոյն համար է, որոյ վիճակը վերջերս կրած փոփոխման պատճառաւ կը կարօտի բժշկական խնամքի:

ՊԵՐԼԻՆ.—Հանգուցեալ Ֆրետերիկ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, կայսրն ու կայսրուհին պսակ մը դրին անոր գերեզմանին վրայ և աղօթեցին: Սերպիոյ թագաւորն ևս պսակ մը դրաւ:

ՀՌՈՄ.—Լանժէնիէօ Ֆրանսացի կարդինալն, որ պիտի նախագահէր երկուց Եկեղեցեաց միութեան (՞) վերաբերեալ ժողովոյն, յետաձգեց իր ուղեւորութիւն: Յայտնի չէ թէ ժողովն ե՞րբ պիտի բացուի, (կամ երբեք պիտի բացուի՞. Ծ. Խ.):

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Էջմիածնէն կը հաղորդեն թէ եպիսկոպոս ձեռնադրուելիք վարդապետներն են՝ Խորէն Ծ. Վ. Ստեփանէ, Կիւրեղ Ծ. Վ. Սրապեան և Մակար Ծ. Վ. Բարխուդարեան: Թէեւ եպիսկոպոսական ձեռնադրութեան թուականը սեպտեմբեր 25 որոշուած էր, սակայն ձեռնադրութիւնը կատարուած կամ յետաձգուած ըլլալու մասին տեղեկութիւն մը չկայ տակաւին:

Գէորգեան Ճեմարանի այս տարուան ուսուցչական խումբը կը կազմեն տասնըմէկ ծանօթ ուսուցիչներ ինչպէս նաեւ բարեշնորհ Կարապետ, Տիրայր, Յուսիկ և Եզնիկ աբեղաները և Գէորգ սարկաւագ:

Աշակերտաց թիւը 200ը կանցնի: Ս. Գայիանէի վանքի բակին մէջ հանգուցեալ Բաստամեանցի տպարանի շէնքը ննջարանի վերածուեր է: Ճեմարանի դասերը կանոնաւորապէս սկսեր են սեպտեմբեր 15 ին:

Նոր Նախիջեւանցի հանգուցեալ բժիշկ Գ. Տիգրանեան 2000 րուպլի կտակեր է՝ հայերէն արմատական բառերու Բառարան մը կազմողին նուիրուելու համար:

Թիֆլիզէն կը հաղորդեն.

Անցեալ երկուշաբթի, սեպտեմբեր 12ին, սրտի պայթումից վախճանեց Թիֆլիսում հայ դերասան Գ. Աբրահամեանը: Հանգուցեալը մեր ազգային բեմի կարեւոր ոյժերից մէկն էր, որ միշտ բարեխղճաբար էր վերաբերւում իր պաշտօնին: Իբրեւ ընդունակ և աշխատասէր դերասան՝ նա արժանացել էր թատրոնասէր հասարակութեան համակրանքին եւ վայելում էր յաջողութիւն: Առանձնապէս նա յաջողութիւն ունէր Սունդուկեանցի պիեսներում, որոնց մէջ գրեթէ միշտ կատարում էր գլխաւոր գործող անձերի դերերը: Իր աշխատասիրութեան շնորհով նա կարողանում էր շատ անգամ առանց խոշոր սխալների կատարել և եւրոպական ժամանակակից և նոյն իսկ կլասիկ պիեսներում շատ պատասխանատու դերեր և առհասարակ միշտ մտածող և խելացի պարտաւորութիւն էր գործում: Հանգուցեալը տակաւին երիտասարդ էր և ըստ երեւոյթին, առողջ կազմուածքով:

Հինգշաբթի, սեպտ. 15ին, կայացաւ հանգուցեալի թաղման հանդէսը, ներկայութեամբ հայ և վրացի դերասանական խմբերի և բազմաթիւ հասարակութեան: Հայ դերասանական խումբը Աբրահամեանի դագաղի վրայ դրեց մի պսակ:

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ի նպաստ հաստատութեանս Մեծ. Կապրաէլ էֆէնտի Պամաճեան՝ փոխան ծաղկեփունջի բարեհաճած է մէկ օսմ. ոսկի նուիրել հանգուցեալ Տիկին Թուրֆանտա Մ. Ֆրէնկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ:

Աստուր, Նազարէթ, Ճէպրայէլ և Միսաք էֆէնտիք Ֆրէնկեան շնորհակալութիւն կը յայտնեն ամեն անոնց որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ իրենց հանգուցեալ մօր՝ ՏԻԿԻՆ ԹՈՒՐՖԱՆՏԱ Մ. ՖՐԷՆԿԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան և իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքը տուին այս տխուր առթիւ:

Օտարին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ: Միջօրէին, Վեհ. Սուլթանը շքեղ հանդէսով գնաց այդ մզկիթը, ուր կատարելէ յետոյ ուրբաթու աղօթքը կայսերական պալատ վերադարձաւ:

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին ռուսական դեսպանն ու առաջին թարգմանը, ամերիկեան դեսպանն ու առաջին թարգմանը, կաթոլիկ Ասորւոց Պատրիարքին փոխանորդը, Պէյլէր Թօֆ... լրագրոյ խմբագիրներէն Պ. Շմէյն, արեւելագէտ Պ. Վամպէրի, ֆրանսական դեսպանատան պահականաւն հրամանատարը, սեղանաւոր Պ. Սինկլոսի կինն և եօթանասունըհինգի չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ:

Ներկայից ոմանք սենեկապետ էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ.—Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտօֆ Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայանալու պատիւն ունեցաւ:

* * *

Երէկ իրիկուն, ուրբաթ, ամերիկեան դեսպան Պ. Թէրըլ կայս. պալատ հրաւիրուելով ճաշեց և յետոյ Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ արտօնութեամբ Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայանալու պատիւն ունեցաւ:

ԿՐԵՏԷԻ կուսակալի նախորդ փոխանորդ Մահմուտ Ճէլալէտտին փաշաի որդիներէն Ջիհատ պէյ՝ կայս. Իրատէի մը համաձայն պիտի պաշտօնավարէ կայսերազուն իշխան Բարձր. Ապտիւլգատէր էֆէնտիի իբրեւ հետեւորդ, և Ֆէրիտուն պէյ ալ՝ Բարձր. Պիւրհանէտտին էֆէնտիի:

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԵԶՈՒՆ.—Կայս. այն Իրատէն, որուն համաձայն ոչ-իսլամ վարժարանաց մէջ օսմանեան լեզուն պարտաւորիչ պիտի ըլլայ, հրամայած է նաեւ որ այդ վարժարաններու մէջ օսմաներէնի քննութիւն կատարուած պահուն կրթական նախարարութեան կողմէ գտնուի քննիչ մը, որ ստուգէ աշակերտաց օսմաներէնի մէջ ունեցած կարողութիւնը:

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի խառն ժողովն իր երէկի նստին մէջ որոշեց որ երկրաշարժէն վնասուած եկեղեցիներու, վարժարաններու և հիւանդանոցներու վերաշինութեան համար տրուած նուէրներն իրենց նպատակին գործածուին՝ Ամեն. Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովոյ մը միջոցաւ և այս վերջնոյն կողմէ կարգեալ պաշտօնէից հսկողութեամբ:

Խրիստաքի Զօղրաֆօս էֆ. 12,500 ֆրանք ղրկած է, 5000ը հիւանդանոցներու և 7500 ֆրանքն ալ Հէյպէլիի աստուածաբանական վարժարանին վերաշինութեան յատկացուելու համար:

Մարսիլիայէն Պ. Ստէֆանօ Զաֆիրօբուլօ 150 ոսկի ղրկած է և Պ. Բէրիքլի Զաֆիրի 200 ոսկի:

Պ. Բաւլի Ստէֆանօվիչ 200 ոսկի նուիրած է աստուածաբանական վարժարանին համար և 100 ոսկի ալ նորոգութեան կարօտ եկեղեցիներու:

ԽՈԼԵՐԱՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ.—Էտիրնէի Թըրնօվաճըք գիւղաքաղաքին մէջ հոկտ. 5էն 6, քոլերայէ չորս դէպք, որոց մին մահացու: Առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ:

—Պրուսայի, Պիլէճիկի և Լիւլէ Պուրկազի մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է:

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Քէօթահեաի Էյրիկէօզ գիւղաքաղաքին մէջ հոկտ. 1ի շաբաթ գիշերը ժամ 8ին և հետեւեալ օրը ժամ 10ին և 12ին հարաւային սաստիկ հով փչած պահուն չորս անգամ երկրաշարժի սաստիկ ցնցումներ զգացուեր են, սակայն վտանգաւոր հետեւանք մը չեն ունեցած:

—Մանասդըրի Ֆիլօրինա գիւղաքաղաքին մէջ հոկտ. 5ին չորս անգամ սաստիկ, հետեւեալ օրը երկու անգամ թեթեւ և գիշերը մէկ անգամ սաստիկ ու երեք անգամ թեթեւ ցնցումներ զգացուած են:

ՌՈՒՍԱԿԱՆ դեսպանատան մատրան մէջ, ի Պէօյիւքտէրէ, աղօթքներ կատարուեր են Ցարին առողջութեան համար։

ԶԱՄԻԶՆԵՐԷ օշարակ և այլն պատրաստելու յատուկ գործարանի մը շինութեան համար մենաշնորհ խնդրուած էր Աթանաս էֆէնտիի կողմէ։ Ձեռնհաս իշխանութիւնը պատասխանած է թէ չամիչէ օշարակ պատրաստելու գործը կարելի չէ մենաշնորհի տակ առնուլ և եթէ կուզէ՝ գործարանի մը հաստատման համար իրեն արտօնութիւն կրնայ տրուիլ։

ՀԷՎԱԼԷՆԵՐԸ.—Մուխպիր կը հաղորդէ թէ հրաման տրուած է Սէլանիկի, Հալէպի և Սուրիոյ կուսակալներուն՝ փութացնել Նահանգին սնտուկներուն վրայ քաշուած հէվալէներէն գոյացած գումարներուն առաքումը, որոնք յատկացուած են Շքոտրայի Նահանգին զինուորական մատակարարութեան։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի բուսաբանութեան պարտէզին մէջ՝ կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ յատուկ տեղ մը պիտի կառուցուի պաճարախտի դարմանման համար և ծախքը պիտի վճարուի նոյն վարժարանի ելմտացոյցէն։

ՍԿԻՒՏԱՐ—Դառըքէօյի Ջրի ընկերութեան կանոնագրութիւնը բարեփոխող ծրագիրը, զոր պատրաստած էր Պետական Խորհուրդը, վաւերացած է կայս. Իրատէով։

ԱՅՏԸՆԻ կուսակալ Հասան Ֆէհմի փաշա անցեալ կիրակի յատուկ կառախումբով Ալաշէհր գացեր է։ Իզմիրէն մինչեւ Ալաշէհր խճուղի մը պիտի շինուի։

ՊՐՈՒՍԱԷՆ կը հաղորդեն թէ զինուորք յաջողեր են ձերբակալել Շամամ ու Սիւլէյման անուն աւազակներն, որք ուրիշներու հետ կողոպտած էին Անատօլըի երկաթուղւոյն Ազգայա կայարանը։ Ինէկէօլի մէկ գիւղին մէջ ծառի մը տակէն 200 ոսկի գտնուած է, զորս այդ աւազակները թաղած էին։

ՔԱՄԲՕՀԷՎԼԷՆԷՐ փաշա, որ արձակուրդով Գերմանիա կը գտնուէր, նախընթաց օր իր աղջկանը հետ մայրաքաղաք դարձաւ։

ԾԽԱԽՈՏԻ Րէժիի պայմանագրութեան համաձայն, նոյն վարչութեան կողմէ գնուած կալուածներն՝ իբրեւ երաշխաւորութիւն պէտք է նկատուին կայս. կառավարութեան շահուց։ Արդ, Պերկամայի մէջ Րէժիի սեպհական գետին մը ուրիշի ծախուած և Ֆէրաղի գործողութեան կատարումը պահանջուած ըլլալով՝ տեղական կառավարութիւնը, ըստ դրամագրութեանց պայմանագրութեան, չէ պատասխանած Ֆէրաղի կատարման համար մատուցուած գրոյն։

ՍԷՖՏԻՔԷՕՅԻ (Այտըն) ծխախոտ մշակողք տեղական կառավարութեան դիմելով յայտարարած են թէ Րէժիի վարչութիւնը, ըստ օրինի փոխատուութիւն չըներ, թէ իրենց բերքերը չգներ, որով անցեալ տարուան ծխախոտները մթերանոցներուն մէջ փտելու վրայ են և թէ այս տարուան բերքն ալ իրենց ձեռքը մնալով վնասուած են։ Տեղական կառավարութիւնն ալ հարկ եղածը գրած է Րէժիի վարչութեան։

ՈՐԹԱԼՈՒԾ։—Այտընի Ուրլա գաւառակին մէջ որթալուծ երեւան ելած ըլլալով, հոն ամերիկեան որթատունկերու տնկարան մը պիտի հաստատուի։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.—Ձեռնհաս իշխանութենէն խնդրուած է մենավաճառի տակ առնուլ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ մէջ սպունգի որսորդութիւնը, որովհետեւ հոն տարին 86,000 քիլօ սպունգ կորսացուի, ուրկէ տուրք կառնուի՝ ուստի եթէ այդ գործ կանոնաւորութեան տակ առնուի՝ առնուած հասոյթն աւելի պիտի շատնայ։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ մէջ արաբական ոճով մզկիթ մը կառուցանել հրամայած է կայսերական Իրատէ մը։ 60,000 ոսկիի գումար մը յատկացուած է այս շինութեան։ Զինուորական շինութեանց երկրորդ ճիւղին անդամ Իզզէթ փաշա և կայս. անձնական Գանձուն նախարարութեան ճարտարապետ Պ. Ետամէնտ որոնց պաշտօն յանձնուած է հսկել շինութեան, այսօր կամ վաղը Դամասկոս կուղեւորին։

ԺՈՂՈՎԱՐԱՆ.— Կայս. կառավարութիւնը արտօնութիւն տուեր է Բողոքականաց ժողովարանի մը կառուցման ի Տրապիզոն։ Յանձնարարուեր է կուսակալին՝ ցոյց տալ ժողովարանին յատկանալի գետինն ինչպէս նաեւ նշանակել այն տեղն ուր առժամաբար պիտի կատարուին Բողոքականաց պաշտամունք։

ՑԱԽՃԱՊԱԿԻ գործարանին համար, որ մայրաքաղաքիս մէջ պիտի հաստատուի, շրջաբերութեան հանուելիք բաժնեթուղթերու մասին ձեռնհաս իշխանութեանց միջեւ բանակցութիւնք կը կատարուին թէ դրոշմաթուղթի տուրք ենթակայ պիտի ըլլա՞ն թէ ոչ։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ Յունաց Պատրիարք Տ. Սօֆրօնիոս, որ օդափոխութեան համար ժամանակէ մը ի վեր Լէրոս կղզին կը գտնուէր, անցեալ հինգշաբթի օր Իզմիր ժամաներ և հիւրընկալուեր է ի Գարշըեագա յունաց մետրապոլտարանին մէջ։

ՖՐԱՆՔՖՕՐԴԻ ծանօթ ճարտարապետներէն Պ. Ֆիլիբ Հօլծման, տնօրէն Էսկիշէհր-Գօնիայի գծին շինութեան, մայրաքաղաք եկած է իր որդւոյն և երկու ճարտարապետներու ընկերակցութեամբ։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ քաղաքին առողջական վիճակին վրայ բժշկական տեղեկագիրք կը յայտարարեն թէ ստամոքսի հիւանդութեան շատ քիչ դէպքեր կան, իսկ կապուտ հաղը բոլորովին անհետացած է, կեղծմաշկութենէ երկու հիւանդներ դարմանուելու վրայ են։

—ԵՆԻՃԷՔԻ մէջ կեղծմաշկութիւն երեւան ելած և մահեր ալ պատահած ըլլալով, բժիշկներ ղրկուած են։

ՄԱՔՐԱՆՈՑ.—Պրուսայի համար Աճէմլէր ու Տուա Չընարը անուն տեղերը գտնուած մաքրանոցներն Ազսու գիւղին և Ուլու Ապատ կամուրջին մօտ պիտի փոխադրուին։

ՏԱՐՏԱՆԷԼԻ գաւառին մէջ ալ խճուղիներ պիտի շինուին՝ փոխադրութիւնները դիւրացնելու համար։

ԾԱՂԿԱԽՏ.—Այտընի նահանգին այլ և այլ կողմերուն մէջ ծաղկախտ երեւան ելած է, ուրկէ շատ մը տղաքներ վարակուած են։

ԿԷԼԻՊՕԼԸԻ ու շրջակայից մէջ, ուր բաւական ատենէ ի վեր երաշտութիւն կը տիրէր, անցեալ օր առատ անձրեւներ տեղացեր են։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻՑ վարժարանի շէնքին նորոգութիւնն ի մօտոյ աւարտելով, դասախօսութիւնք պիտի սկսին։

ԵՆՆԵԱՑԷՆ երկրորդ անգամ ըլլալով 22,700 ղրուշ ղրկուած է ի նպաստ Կ. Պոլսոյ երկրաշարժէն վնասելոց։

ԿԷՑԻՉԷԷՆ առջի օրը Հայտար Փաշա եկող կառախումբը Գուրպաղըլը Տէրէէն անցած պահուն մարդ մը ինքզինքը վակօնէն վար նետելով սկսաւ փախչիլ, սակայն անմիջապէս ձերբակալուեցաւ։ Այդ մարդ՝ խահուէճի Մուսթաֆա՝ Կէյվէի մէջ մէկ քանի օր առաջ իր կինն սպաննած ըլլալով Սկիւտարի ոստիկանութեան կը ղրկուէր։

ԴԻԱԿ ՄԸ գտնուեցաւ երէկ առտու Մոտհանէի ծովեզրէն. ոստիկանութիւնը ճանչցաւ որ Մախսուսէի շոգենաւերուն մէջ խահուէճիութիւն ընող Արապ Եօրկի անուն մարդն էր որ տասն օր առաջ Գատըգիւղ վերջին շոգենաւը ցատքած պահուն՝ ծովն ինկած էր։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ։— Առջի գիշերը Գարաքէօյի մէջ անծանօթ մարդ մը կռուի բռնուեցաւ Հիւսէյին անուն տասնըվեց տարեկան ձիավարի մը հետ և զայն դաշոյնով մէջքէն վիրաւորելով փախաւ։ Հիւսէյին հիւանդանոց տարուեցաւ։

—Հինգշաբթի գիշեր Պոլսոյ Սիւլէյմանիյէ թաղին մէջ Վէհպի ու Ահմէտ գինով վիճակի մէջ Խարալամպօ անուն նպարավաճառը ծեծեցին։ Վէհպի ծեծով չբաւականացաւ եւ դաշոյնը քաշելով Խարալամպօի մէջքը մխեց։ Վէհպի ու Ահմէտ ձերբակալուեցան։

—Հէյպէլի կղզւոյն մէջ անցեալ օր Մուխթար անուն փոքր տղայ մը լուցկիներու հետ խաղացած ատեն հագուստները բռնկեցան և մարմինը մասամբ այրեցաւ։ Թէեւ բժշկական դարմաններ եղան, սակայն հետեւեալ օրը մեռաւ։

—Երէկ Ֆընտըգլըէն անցնող ձիաւոր մը Արթին անուն մարդ մը կոխոտեց, որ գլուխէն վիրաւորուելով հիւանդանոց տարուեցաւ։

Գաւառական լուրեր

ՊԱՂՏԱՏ, 7 սեպտ.

Թարգմանչաց ազգ. վարժարանի տարեկան քննութիւնք տեղի ունեցան օգոստոս 20էն սկսեալ և ութն օր տեւեցին։ Ցաւաշջագոյն Հոգաբարձութեան կողմանէ հրաւէրներ ուղղուեցան բոլոր ծնողաց, ուսումնական ազգայնոց և օտարաց որպէս զի հաճին ներկայ գտնուիլ քննութեանց։ Նոյնպէս խնդրուեցաւ Մէարիֆի նախագահէն որպէս զի, ըստ սովորութեան, իւր կողմանէ քննիչներ որոշէ այլ և այլ դասուց համար։

Որոշեալ օրէն սկսան քննութիւնք նախագահութեամբ վիճակիս Գեր. Պատր. փոխանորդ Արիստակէս եպիսկոպոսի և ներկայութեամբ Հոգաբարձութեան, Թաղ. խորհրդոյ և Թաղ. ժողովոյ անդամոց եւ բազմաթիւ ունկնդիր հանդիսականաց։

Մէարիֆի կողմանէ քննիչ որոշուած էին Ֆրանսերէնի համար Իտատիէ զինուորական վարժարանի ֆրանսաբան Հիւսնի էֆ., Ալիանս Իզրայէլիթի քաղաքիս վարժարանին տեսուչ Պ. Տանօ, Թուրքերէնի համար՝ զինուորական Րիւշտիյէի վարժարանի տնօրէն Ահմէտ Ֆայըգի էֆ. և Խօգաֆի առաջին քարտուղար Ապտիւլքերիմ էֆ., արաբերէնի համար՝ քաղաքային Իտատիյէ վարժարանի արաբախօս Ապտ-իւլ-Ղանի էֆ։ Նոյնպէս ներկայ էր քաղաքիս կաթոլիկ Քաղդէացւոց վարժարանի տնօրէն Հայր Միխայէլ՝ իւր դասատուներէն ոմանց հետ։

Մէարիֆի նորընտիր նախագահ Իսա էֆ. Ճէմիլզատէ թէեւ խոստացած էր ինքն ալ գտնուիլ քննութեանց, բայց իւր ընտրութեան աւթիւ արդէն վարժարանս այցելած լինելով տասնը հինգ օր առաջ և մանրամասն քննութեամբ տեղեկացած լինելով ուսանողաց վիճակին, եւ երկրորդ իւր նորոգ պաշտօնին զբաղմանց բերմամբ՝ չէ կրցաւ գտնուիլ, որոյ համար յատկապս լուր ղրկեց։

Աշակերտք, թուով եօթանասուն երկու, որոշեալ ութ աւուրց մէջ տուին իրենց դասերու քննութիւնը. Կրօն, հայկաբանութիւն, փիլիսոփայութիւն, դրագիտութիւն, թարգմ. ընտիր հեղինակաց, շարադրութիւն, քերականութիւն ընդարձակ և համառօտ, Թուրքերէն, ֆրանսերէն, արաբերէն, անգլերէն, պատմութիւն, տոմարակալութիւն, տիեզերագրութիւն, աշխարհագրութիւն, թուաբանութիւն, բնագիտութիւն, առողջապահութիւն, որոց մէջ յաջող հանդիսացան՝ ամէն հարցմանց գիտակցաբար, ուղիղ և համարձակ պատասխանելով։

Մանաւանդ պէտք ներկայից ուշը կը գրաւէին աշակերտաց գծած մեծադիր աշխարհացոյց տախտակներն և յոյժ խնամեալ գեղագիր և գրչագիր գրութեանց տետրակները։

Ցաւարտ քննութեանց, Սրբազան Առաջնորդն օրհնեց և խրախուսեց աշակերտներն, անոնց ստացած թիւերուն համեմատ բաշխուեցան արծաթեայ կամ ոսկեզօծ խաչեր, նոյնպէս քննութեանց վճակացոյցեր ղրկուեցան աշակերտաց ծնողաց։

Միակ տխրեցուցիչ պարագան էր Ուսումնապետ Միհրան էֆ. Հ. Սրվաճեանի հիւանդութիւնն, որ կողատապէ տառապելով հանդերձ, առ ոչինչ կը դրէր իր հիւանդութիւնը, կանոնաւորապէս վարելու համար քննութիւնները։

Յետ քննութեանց աշակերտաց տրուեցաւ քանի մէկ օր արձակուրդ Ս. Յ.

Աստի անտի

ԿԱՆԽԱՀԱՍ ՉԱՐԱԳՈՐԾ

Փարիզեան թերթ մը կ'ըսէ թէ կա՛մ Բրոֆ. Վուլլէնի կամ Տօքթ. Լիւյի յանձնելու էր Լուի Մ... անուն տասներկու տարեկան ստամբակ մը, փոխանակ ղրկելու կեդրոնական բանտի մասնաւոր հիւանդանոցը։

Այս փոքր տղան սոսկալի մոլութեամբ մը տոգորուած է. մեծ հաճոյք կը զգայ անասուններ չարչարելէ և անոնց արեան թափուիլը տեսնելէ։ Անոնց զալարումներուն ներկայ գտնուելով՝ անհուն վայելք կը զգայ և ամեն օր նոր զոհ մը կը փնտռէ։

Երեք չորս օր առաջ, դրացուհիի մը պատկանող կատու մը կը բռնէր և առանձնութեան վայրկեանէ մը օգտուելով դանակ մը քանիցս կը խոթէր խեղճ անասունին վիզին մէջ։

Ութ օր առաջ, փողոցին մէջ փոքր շուն մը բռնելով կառնադրան մը տակ կը տանէր և փոքր զմելիի մը շեղբը երկու անգամ վիզը կը մխէր։ Խեղճ կենդանին մեռեր է։

Վերջապէս քանի մը օր առաջ ալ վանդակի մը մէջէն փոքր թռչուններ բռնելով՝ անգութ տղեկը փետրազերծ կ'ընէր խեղճ անասունիկները։

Ոստիկանապետ Պ. Պենեզէկ արդէն երկու անգամ ստիպուած էր միջամտել այս անգութ տղուն մասին։ Երեք տարի առաջ, ծնողացը խնդիրքովը, փակած էր զայն ի Բըլթիթ-Ռօքէթ ուր մնացած էր երկու ամիս՝ վեցամեայ պզտիկ աղջիկ մը մասամբ խեղդած ըլլալուն համար։

Վերջապէս դեռ տարի մը չի կայ, փոքրիկ Լուի բաւական ծանրապէս վիզէն կը վիրաւորէր տարեկից տղայ մը որ այդ վէրքին պատճառաւ ստիպուած էր քանի մը օր անկողին մնալ։

Այս կանխահաս ու անգթութեան չարագործի մասին աւելորդ չէ ի նկատի առնել թէ իր ծնողներուն ֆիզիքական վիճակը ազդեցութենէ զուրկ չէ եղած իր բարոյական վիճակին վրայ։ Հայրը հիւանդանոցի մը մէջ մեռած է։

ԴՐԱՄԻՐԱԿԱՆ ԿՏԱԿ

Թիֆլիսէն կը հաղորդեն թէ այս օրերս Թէլաւի մէջ մեռեր է վրացի իշխան մը, Մելքիսեդէկ Ճաւճաւաձէ, որ հետեւեալ կտակը թողուցեր է.

«Որքան կարելի է անշուք կերպով թաղեցէք զիս, ինչպէս կը թաղեն աղքատ գիւղացիները։ Թո՛ղ ոչ ոք ներկայ գտնուի. իսկ յուղարկաւորութեանս ու թաղմանս ծախուց գումարն յատկացուցէք գրական մրցանակի մը։»

ԺԻԶՄՕՆՏԱ

Վիքթօրիէն Սարդուի նոր տաամը, որուն վրայ գրուեցաւ մեր թատերական բաժնին մէջ, և որուն անունը որոշուած չէր, Ժիզմօնտա պիտի կոչուի։ Փորձերը փութով առաջ կը տարուին և առաջին ներկայացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ հինգշաբթի գիշեր, Ռընէսանս թատրոնին մէջ։ Սարա-Պէռնար, ինչպէս յայտնի է, առաջին դերը կը կատարէ այս խաղին մէջ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Շիրքէթի շոգենաւուց երթեւեկութեան ժամանակացոյցը փոխուած է այս օրուընէ սկսեալ։ Կիրակնօրեայ նոր ժամանակացոյցը հրատարակած ենք Դ. երեսին մէջ։ Շաբթուան ժամանակացոյցը երկուշաբթի թուով։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՒՔԸ

Առիկօնի քոյրերէն եօթ, որոնք տրապէզի վրայ իրենց կատարած եզական փորձերովը նոր յաջողութիւն մը տուին Սիւքին, կարգը եկած է Օր. Ատէլայիտի որ առաջին անգամ ըլլալով պիտի մասնակցի այս գիշերուան ներկայացման։ Օր. Ատէլայիտ ճարտար փորձեր կը կատարէ երկաթեայ թելի վրայ։

Խումբին միւս ազդիսներէն՝ Օրիորդք Ֆիլիս և Ֆուռռօ և պզտիկ Վայատէմարը իրենց ձիախաղացութիւններով, Պ. Մանիի՝ Ճօքէյը, ինչպէս նաեւ Կօծինի եղբայրներն իրենց նուագածութիւններով ու զբօսալի խաղերով կը մասնակցին ներկայացման։

Վաղը, ցերեկեայ ներկայացում, կէսօրէն յետոյ ժամ $2\frac{1}{2}$ին (Ռ. Ե.)։

Երկուշաբթի գիշեր առաջին անգամ պիտի երեւնայ Պ. Ռաֆայէլ, որ զբօսալի նուագածութիւններ կընէ և մասնաւորապէս թաչնոց ձայնի նմանողութիւններ։

ՏՊԱՐԱՆ, ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ, ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ ԵՒ ԳՐԱՏՈՒՆ

Գ. Պաղտատլեան

ԱՆԽԱՐՀԱԲԱՐ

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԵՒ

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ

ԸՍՏ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ Ս. ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ

ԳՐԵՑ

ՎԱՀԱՆ Վ. ՏԷՐ-ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Ազգային մամուլէ առաջին անգամն է, որ կը հրատարակուի աշխարհաբար Աւետարան, որոյ իւրաքանչիւր համարին ի ստորեւ Աւետարանական մեկնիչի ն եւ է խօսք ու դէպք ծանօթագրուած են ճոխ եւ յստակ բացատրութեամբ, այնպէս որ ընթերցողն ոչ թէ միայն ի հաւատս ա՛լ աւելի կը հաստատուի, այլ յուսալի կը մխիթարուի քրիստոնէական կրօնի վերագոյն ճշմարտութեան եւ ուղիղ բարոյականի վերընթիր վարդապետութիւններն ամբողջն ու լրիւ տեսնելով։

Սոյն Աւետարանն ունի ընդարձակ Յառաջաբան, որ մի առ մի կը թուէ թէ Թադէոս եւ Բարթողիմէոս առաքեալներէն յետոյ Հայոց ազգին մէջ ո՛յք եղան Աւետարանական մեկնութիւններ, ներբողեան եւ գանձ, տաղ ու ճառ շարագրողներ, յիշատակելով ըստ իւրաքանչիւր դարու իւրաքանչիւրին անունները։ Ունի եւ համաբարբառ ցանկ մը, որ կարգաւ ցոյց կուտայ չորս Աւետարանիչներուն համաձայնութիւնները, Քրիստոսի մարդեղութենէն սկսելով մինչեւ Համբարձումն Տեառն։

Ուրեմն ով որ Հայ քրիստոնեայ է եւ կը հաւատայ թէ «ի Քրիստոս Յիսուս ամենայն գանձք իմաստութեան եւ գիտութեան ծածկեալ կան» (Կող. Բ. 3), այս գիրքն անհրաժեշտ ունենալու է։

Գին 12 ղրուշ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ՊԱԼԵՆՑ ԳՐԱՏԱՆ

Կ. Պոլիս, Չագմագճըլար, Թիւ 20

1. ՓՆՋԻԿ, պատկերազարդ, աշխարհաբար հաւաքածոյ, արժանի եւ ոտանաւոր, Սոյն գործն այս կարգի գրականութեան մէջ առաջինն ըլլալով միշտ նորահաս ընթերցողներուն համար որ եւ է ջանք չէ խնայուած։ Աշխատասիրեալ «Սիմոն Գաբամաճեան»։ Գին 3 դահեկան։

2. ՆՈՐ ՓՆՋԱԿ, պատկերազարդ, աշխ. հաւաքածոյ, փոքրիկ երախայից ընթերցման եւ արտասանութեան զբօսիկ, զուարճալի, հրահանգիչ, մանկավարժական, գին 1 դահեկան, 100ը 60 դահեկան։

3. ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ, տարրական, մտաւոր եւ գրաւոր, Ա. եւ Բ. տարի, բոլորովին նոր եւ շատ դիւրուսոյց, մինչեւ ցարդ հրատարակուածներէն անզուգական կերպով զերազանց։ Յօրինեալ «Գ. Գավաֆեան», (Միջի ընթացքի համար) Գին 4 դահեկան

4. ԸՆԹԱՑՔ Ի ԳՐՈՑ ԲԱՐԲԱՌ, գրաբարի ուսման անհրաժեշտ դասագիրք որ իւր եզական յօրինուածով մինչեւ հիմա հազուադիւտ օրինակներով ապառած է։ Դ. տիպ.— Աշխատասիրեալ «Ե. Տ. Վ. Դուրեանէ»։ Գին 5 դահեկան։

5. ՆՈՒԱՐԴ, տեղական կեանքէ քաղուած հետաքրքրական վէպ. գրեց «Ի. Սարրաֆեան», գին 5 դահեկան։

6. ԷՄԻԼ ՕԹԹՕՅ, բերականութիւն եւ գրուցատրութիւն զաղղ. լեզուի.— վրուցատրութիւնը գերմաներէն։ Ֆրանս. լեզուի նորութեանց ըստ տիպացոյց մեծ գաղղիացի, արգագրեալ եւ ծախս ց եալ, Ա. տարի, տիպ. 7 Բ. տարի, Բ. տիպ 8։

7. ՏԱՐԵՐՔ ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՈՒԻ, երեք հատորէ բաղկացեալ ընտիր դասագիրք, արձակ եւ ոտանաւոր կտորներ հատուածներով, բազմաթիւ նուրբ եւ գեղեցիկ պատկերներով, եւլն եւլ։ Գին Ա. մասին 3, Բ. մասին 5, Գ. մասին 5 դահեկան։

8. ՀԱՄԱՌՕՏ ԳԻՏԱՑՈՒՑԱԿ ՊԱԼԵՆՑ ԳՐԱՏԱՆ, ձրի։

144 6—10

THERAPIA SUMMER PALACE

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿ. ՄԵԾ ՊԱՆԴՈԿՆԵՐՈՒ

ԹԱՐԱՊԻՈՅ ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ՆՈՐ ՊԱՆԴՈԿՆ

ՍՄՐԱՆ ԵԴԱՆԱԿ ՎՈՍՓՈՐԻ ՎՐԱՅ

Յունիս 15էն մինչեւ յետ. Հոկտ. (Ն. Տ.)

ՃԱՇԱՐԱՆ.—ՆՈՒԱԳԱԾՈՒԹԻՒՆ.— ԶՐԱՍԱՅՐՈՒԹԻՒՆՔ.— ԶԱՆԱԶԱՆ ԽԱՂԵՐ.—ԲԱՂՆԻՔ

Աղիւսի գործարանատէր Եղիա էֆ. Շահպազեան, ի դիւրութիւն իւր բազմաթիւ յաճախորդաց, վրասննեակ հաստատած է Ղալաթիա, Գարաքէօյ, Նէֆնի-Խան թիւ 11, 12 ուր կը գտնուին շինութեանց վերաբերեալ մեքենայի եւ ամեն տեսակ աղիւսներու օրինակներ։ Գիներն յոյժ գոհացուցիչ, հանդերձ վճարմանց դիւրութեամբ։ 37 29—30

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ 10,000,000 անգլ. ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ

Համիտիէ փողոց, Թոմրուկ խան

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ Ի ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 190

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ Ի ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատալիա	Պաղտատ	Լիմասօլ	Ռուսճուք
Ատանա	Պէյրութ	Մերսին	Սելանիկ
Այտըն	Պրուսա	Նազիլլի	Սամսոն
Հալէպ	Դամասկոս	Նիկոսիա	Իզմիր
Աղեքսանդրիա	Գահիրէ	Ուշաք	Սօֆիա
Ադր. Պոլիս	Լառնաքա	Փիլիպէ	Տրապիզոն
Էնկիւրի	Գահիրէ	Բոր-Սայիտ	

Պարտաթղթերու եւ արժէթղթերու յանձնման փոխարէն սուղ փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշւով։

Դրամագլխոց արժէթղթերու։

Հանում փոխանակագրերու, չէքերու, պարտաթուղթերու եւ հեռագրական հրամանագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։

Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պահպանում արժեթղթերու եւ արժէքաւոր նիւթերու։

Գանձում կտրօններու, արժէթղթերու՝ Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ։ Վաճառում եւ գնում դրամներու։

Օսմ. կայս. Պանքան կ'ընդունի դրամական աւանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ հաստատ տոկոսի սակերով.

Տարին $2\frac{1}{2}$ % մէկ տարուան պայմանաժամով աւանդի համար։

Տարին $1\frac{1}{2}$ % վեց ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

Տարին 1 % երեք ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը սատանձէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ բաց աստի փոխատուութիւններ կ'ընէ ապրանքներու վրայ եւ ապրանքներ կ'ընդունի իբր աւանդ։

Բերայի գրասենեակն ալ կը կատարէ Պանքայի բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ապրանքներէն։ Ամեն գաղ, օրուան գինով կը ծախէ եւ կը գնէ անմիջական յանձնմամբ, վճարահանութեան զանազան թուղթեր, ինչպէս, Փարիզ քաղաքին պարտաթուղթեր, օսմանեան պարտաթուղթեր, հիւլլէնեան պարտաթուղթեր, Բանմայի պարտաթուղթեր, եւ այլն եւայլն։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԵՐԱՅԻ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԸ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտաթուղթերու քոսմէօններ, եւ արժէթղթեր կ'ընդունին, ընթացիկ հաշւով, մինչեւ 50 օսմ. ոսկի, տարին $3\frac{1}{2}$ տոկոսով։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

8/20 Հուլ. 1894

Անուանական Դրամագլուխ	Թիւթոց Անուանական Գինները	Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականը	Ընթացիկ Գինք: Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Ընթացիկ Գինք: Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183,372	100	1	Քոնսոլիտ Սէրի A	1331	— —	64 —
» 10,241,048	100	1	» » B	1331	— —	41 20
» 30,332,811	100	1	» » C	1331	— —	30 —
» 43,963,396	100	1	» » D	1331	27 24	28 —
Ֆր. 798,000,000	400	—	Ռումէլիի երկաթուղի	1870	119 1/2	122 37 1/2
Ա. Ո. 4,545,000	100	4	Օսմանիէ	1890	— —	96 20
Ֆր. 185,681,180	500	4	Բրիօրիթէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,988	Ֆր. 500	5	Մաքսային Պարտաթուղթ	1886	— —	— —
Ա. Ո. 10,000,000	20 10		Պանք Օթոման	1363	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22 11		Քրէտի Ժէնէրալ Օթոման	1369	8 —	9 02
Ա. Ո. 600,000	10 6		Պանք տը Քոնսդանդինօբլ	1372	— —	4 —
» 600,000	10 5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1872	— —	5 03
Ֆր. 14,000,000	140 140		Բաժնեթղթ. Լաւրիումի Հանքին	1878	39 —	36 —
» 45,000,000	500 300		Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1889	300 —	300 —
» 80,000,000	500 500	5	Երկաթուղիք (Պարտաթղթ.	1889	470 —	472 —
Օ. Ո. 200,000	20 8		Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1882	— —	6 95
Ֆր. 709,506	500 500	5	Թրամուէյ (Պարտաթուղթ	1882	520 —	525 —
Ֆր. 100,000,000	500 200		Օսմ. Ռէժի	1883	20 20	20 26
Ա. Ո. 110,000	1.40 1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1892	— —	1 80
Օ. Ո. 440,000	11 5 1/2		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	7 12 1/2	7 70
Ֆր. 20,000,000	500 500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքօս	1832	— —	380 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ԴԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	3	87 1/2
1 ամսուան համար	7	—
1 օրուան համար	1	80
Ռըբօր	—	
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	25
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	110	1/8
Փարիզ » Ֆր.	22	87 1/2
Վիեննա 8 օրուան Ֆիոր.	11	22 1/2
Պերլին չէք Մարք.	18	45

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	—
1 ամսուան համար »	5	1/2
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	15
20 Ֆրանքնոց	87	30
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմիյ	51	15
Ռուսլ Թղթադրամ	8	43
Մէճիտիյէ	108	—
Մանր արծաթ	103	—
Մէթալիք	98	—
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 19 Հուլտ.		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ. Ֆր.	—	—
» » C » »	27	50
D (Բացուած »	25	05
D (Գոցուած »	25	25
Ռումէլիի Երկաթուղի »	120	50
Բրիօրիթէ »	469	37
Մաքսային Պարտաթուղթք »	504	37
Օսմանիյէ »	436	25
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	468	12
Պանք Օթոման (անուանկն.) »	663	43
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	101	25
» » 3 1/2% »	107	97
» Իտալական »	83	10
Քրէտի Լիոնէ »	752	50
Քրէտի Ֆոնսիէ »	900	—
Քոնդուառ տ'էսքօնդ »	525	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	2910	—
Եգիպտական Միացեալ »	523	12
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	140
ՎԻԷՆՆԱ 19 Հուլտ.		
Ռումէլիի Երկաթուղի Ֆիօրին	65	—
Օսմ. Ռէժի »	228	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես	124	65
« Փարիզի » »	49	40

ԼՈՆՏՈՆ 19 Հուլտ.		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	64	—
» » B »	41	50
» » C »	27	37
D (Բացուած »	24	81
D (Գոցուած »	25	—
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Երշխաւորեալ.	96	62
» » 1894 3 1/2% (Եգպ. Հրկ.ով	101	25
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	16	43
Այտընի Երկաթուղի »	11	87
Միացեալ Եգիպտական »	103	62
Առանձնաշնորհեալ » »	—	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	101	31
Ռանթ Հելլենական 5% »	31	—
» » 4% »	34	—
Պուլկար. Փոխառ. 6% »	88	50
» » Նոր 6% »	99	50
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	300
ՊԵՐԼԻՆ 19 Հուլտ.		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	99	—
Ռումէլիի Երկաթուղի »	107	20
Անատոլուի Երկթ. 1/4 Պրթղթ. »	93	70
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	315
» Փարիզի » 2 ամիս	80	70
Մակեդոնիոյ երկաթուղի	60	30

ՓԱՐԻԶ, ՓՈՔՐ ՍԱԿԱՐԱՆ 19 Հուլտ.

Օսմանեան Քոնսոլիտէ D. Սէրի	25	25	Բրիօրիթէ	— —	—
» Երկաթուղի	122	87	Պանք Օթոման	664	37
» Ռէժի	467	50	Եգիպտական Միացեալ	— —	—
Մաքսային Պարտաթուղթք	— —	—	Ֆրանսական Ռանդ 3 %	101	36

ՇԷՆՔ ՇԻՆՈՂՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Ամենէն վստահելի վաճառատունն է

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Օ. ՏԷՐՈՒՆԵԱՆ

Ազապ-գաբուի Կամուրջին գլուխը

Ուր գնողները պիտի գտնեն առատ եւ ընտիր մթերք ամէն տեսակ շինուածանիւթերու, ինչպէս տեղական և եւրոպական աղիւսներ ու կղմինտրներ, մարմարիոն, Մալթայի, Մարսիլիայի և Թրիէսթէի քարեր, անգղիական և ֆրանսական զուտ և ընտիր չիմէնթօ, գաճ (ալչը), ճեմիշներու համար առողջապահական գործիքներ եւլն։

Միակ ներկայացուցիչ

Ֆրանսական Freydier Gouy et Cie եւ Ingénieur H. Villeneuve գործարաններու չօ էօրըլէօրի, որ իր քանակութեան չորսէն մինչեւ տասն անգամ աւաղ կը վերցնէ՝ շինուելիք գործին համեմատ։

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՔԱՐՕ-ՄՕԶԱՅԻՔՆԵՐՈՒ

Ջիմէնթօյի, քարօ-մօզայիքներու և ուրիշ շինութեանց յանձնառութիւնք կը ընդունուին խիստ դիւրամատչելի պայմաններով։

Գիները եւրոպական վաճառատուներէ անբաղդատելի կերպով աժան, զոր հաստատելու համար մէկ փորձը կը բաւէ։

Վաճառքներու փոխադրութեան դիւրութեան համար մասնաւոր միջոցներ ձեռք առնուած ըլլալով, փոխադրութիւնք կը կատարուին խիստ նպաստաւոր պայմաններով, այնպէս որ Պոլսոյ կողմէն յաճախորդ մը սոյն վաճառատունէն ո և է նիւթ գնելով կրնայ իր տեղը փոխադրել տալ նոյն գնով, որով պիտի գնէր Պոլսոյ կողմէն, փոխադրութեան ծախքն ալ միասին հաշուելով։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կ'ընդուին և կը կատարուին ամենայն ճշդութեամբ և փութով, կանխիկ վճարմամբ կամ պատուաւոր երաշխաւորութեամբ մը։

Քարօ-Մօզաիքներու պատկերազարդ ցուցակը ուզողին կը ղրկուի ձրի։

Թիւ 47 11—36

ՅԱԿՈԲ ԱՐԱՊԵԱՆ

ՊՍԱԿԱՒՈՐ ԵՒ ՎԿԱՅԵԱԼ ՎԻՐԱԲՈՅԺ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԷՆ

ՓԱՐԻԶԻ

Հաստատուած ի Բերա, Բասաժ Անատոլի, այրած Ֆրանսական Թատրոնին դիմաց։ Ամեն օր կ'ընդունի իրեն դիմողները։ Չափաւոր պայմանք։ Երաշխաւորեալ խնամք։

Ի Փարիզ, ատամնաբոյժի վկայականն ստանալէ ետք, երկու տարի եւս իւր արուեստն ի գործ դրած է հոն։ 125 11—26

ՏՈՔԹՕՐ ՍԻՄՈՆ ԱՌՍՏՈԼԻՏԷՍ

Բժիշկ Եէտի-Գուլէի յունաց հիւանդանոցին, մասնագէտ ուղեղային հիւանդութիւններու, ողնածուծի և ջիղերու, ինչպէս նաև մտաւորական հիւանդութիւններու, (անդամալուծութիւն, կաթուած, դնդերահարութիւն տղաքներու, յօդացաւ, լուսնոտութիւն, կանանց ջղախտութիւն, գլխացաւ, ուղեղատապ և ջիղերու տկարացում եայլն)։

Հիւանդ կը նայի կէսօրէն ետք ժամը 3էն 5։ Բերա, Թաքսիմ, Սըրա Սէլվի փողոց, Թիւ 162, յունական Զաբբիոն վարժարանին դէմը։ 1071 28—35

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի շահանէ իչուն ալընաճագ Բէշիտ Մըսըր ըիլինճի իլէ էշեաի մուջթապիէնին միւնագասասընա պաշլանըլաճաղընտան թալիպ օլանլարըն բազար վէ չարշանպեհ կիւնլէրի Խազինէի ճէլիլէի մէզքիւրէ հէյեթը իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ 3—3

5 թըշրինը էվվէլ 310

Ա. ԱԼԷՄԵԱՆ—Գ. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ ԸՆԿ.

49—52 Կ. ՊՈԼԻՍ ԹԱՀՄԻԶ ՓՈՂՈՑ 52—49

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ ԵՒ ՇԱՔԱՐԵՂԻՆԱՑ

Չինաստանէն և Ցէյլանէն հասած են և հետզհետէ կը հասնին նոր տարուան բերքերէն ընտիր թէյեր որոնք կը ծախուին մեր 52 թիւ վաճառատան մէջ։ Իսկ նոր պայմանագրութեան մը համաձայն՝ 49 թիւ վաճառատան մէջ անմրցելի աժանութեամբ կը վաճառուին անգլիական և ֆրանսական հազարումէկ տեսակ ընտիր շաքարեղէններ, հռչակաւոր Հիւնթլէյ-Բալմէր, Բէք-Ֆրէյն և ուրիշ ականաւոր գործարաններու թարմ պիսքիթներ, ֆրանսական գոնէսէրվ ըօթօլյա և թօլյա. նաև տեղական շօքօլա որ Անգլիոյ մէջ իսկ մեծ համբաւ շահած է։ Ընկերութիւնս մասնաճիւղ մ'ալ ունի Պահճէ-Գաբու Մաքսատան նոր գուռ

Թիւ 14։ 10 30—00

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

881

ՆՈՐԹՀՐԷՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,054,687
ՀԱՍՈՅԹ 1893 ՏԱՐՒՈՅ 2,789,437

ՆՈՐԹՀՐԷՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,293,630
ՀԱՍՈՅԹ 1893 ՏԱՐՒՈՅ 1,076,015

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ՝ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց՝կրնան վստահաբար ընծայել. նաև յիշր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուժած վնասին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի:

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւաց և առագաստանաւաց մէջի ապրանքներն և դրամ ռրալներն խիստ օգտակար պայմանաւ: Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 12 և 22 րդ սենեակներն, առ ՓԻԼԻՊՊՈՍ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Վ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութ.

ՌՈՍԻԱ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ին Կայսերական կրտաէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան սպարանքը, Մեծ Մորքաիա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 4,000,000 րուպլի
Երաշխաւորութեան գումար 55,000,000 Ֆրք.
1893 ի հասոյթք 20,500,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճրծ. է մօտ 70,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ՊՕՂՈՍ ԱԻԳԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Քննիչ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Չէօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Օ. Ժ. ՌԻԲԲԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ — ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹ. ՆԻՆ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2|14ԻՆ — 20 ՍԷՖԷՐ 1310
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ — ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ 28

Պետք պահէք ձեր դոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի
La VELOUTINE
պատրաստուած ՊԻՍՄՈՒԹՈՎ
յատուկ
CHles FAY, Parfumeur
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՍԻՆԿԸՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԱՄԵՆԱՄԵԾ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ
ՇԱՀԱԾ Է ՇԻԳԱԿՕՅԻ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

Բոլոր աշխարհի հանդէպ՝ Սինկէրի կարի մեքենայից գերազանցութիւնը եւ իր օրինակաց իւրաքանչիւրին մասնաւոր արժանիքը ապացուցանելու համար, նորա այլազան ընտանեկան եւ արհեստական մեքենայից տրուած են,
54 վկայական
ԿԵՂԾԵ ԷՆ ԶԳՈՒՇԱՑԷՔ
Հշմարիտ Սինկէրի կարի մեքենայից իւրաքանչիւրին վրայ, անպատճառ ստորոտ գծեալ յատկանիշը կը գտնուի: Սոյն մեքենայք, ի Պոլիս եւ ի գաւառս Միստր Կ. Նայըրինկէրի կողմ նէ հաստատեալ մթերանոցաց մէջ միայն կը վաճառուին, որք են հետեւեալք. 1. Ի Կալաթա, Լինել փողոց, Սինկէր խան. 2. Գարաքէօյ, Վոյվոտա փողոց Թրամվայի կայարանի դիմաց Թիւ 120. 3. Բերա, Կալաթա Սերայի դպրոցին դիմաց. 4. Պոլ ս Սուլթան Համամ Թ.2
Թիւ 1058 — 63—78

THE SINGER MANFG. CO. TRADE MARK

Koniak
ΜΗΧΙΩΤΗ
ΕΚΤΟΣ ΣΙΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
N. MICHIOTI
MARQUE PRIVILÉGIÉE
COGNAC ORIENTAL
Grande Fine Champagne
HORS CONCOURS
Lith. P. Geffer

Երեք աստղով շիշը 30 ղրուշ, — երեք աստղով ½ շիշը 15 ղրուշ: Երկու աստղով ½ շ 18 ղրուշ: Մէկ աստղով շիշը 12: Մաստիքա և անուշ օղիներու շիշը 12 ղրուշ:

Ս. ՎԱՆՃՈՒՇ ՎԱՂՈՒՏ

ԱՒԵՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1880

Կ. ՍԱՎՐՈՒԵԱՆ — Ց. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

MARQUE DEPOSÉE

Մասնաճիւղ կը գտնուի Օսմանեան ամէն քաղաքը սաղեռ մէջ

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովը, թէյի ճաշակն ևս նրբացած է, որով թէյի առևտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատև և ճոխ փորձառութեամբ կ'ստացուի:

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբք, այս տարի ևս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմազան և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Չինաստանի, Ճավայի, Սէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ. և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հատուէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կընեն:

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ ևս գոհացում տալու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՛ սնտուկներու և թէ՛ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին:

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել ևս յարիլ մեր սկզբունքին, որ է ուղղամտութիւն, ընտրութիւն, չափ և գնոց ճշտութիւն:

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին ևս, անոնց բազում կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՅԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ՍԱՎՐՈՒԵԱՆ, Ց. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ Ճէլալ պէյ խան թիւ 10, Պահճէ-Գաբու: 19

ԻՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828
Հաստատեալ է Փարիզ իր կեդրոնատեղին, Պաւտ փողոց, Թիւ 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթապանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000
Երաշխաւորութիւնք «Իւնիօն-Լիֆ»	»	114,500,000

Ի. Կ. Պոլիս, Ընկերութեան դրամատունը՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ:

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Բայտէրլեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Քարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-Խան, առաջին յարկ: 42

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆԵՐ

Շիշլիի ու Բանկալթիի միջեւ, «Ժառանգն տէ Պլէօո» պարտէզին մօտ, Տիկէր Պէքճի փողոցը, 59 թիւ չորս հատ ծովահայեաց ու գեղեցկաշէն տուներ, 8 ական սենեակով, պարտէզով, բաղնիքով ու Տէրքոսի ջուրով, վարձու են: Դիմել Լիւքսէմպուրկի Սրճարանը: 146 8—10

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
Մարսիլիայէ և Պոլսոյ միջև
կանոնաւոր ուղևորութիւն

Լէվի շոգենաւը Պոլսում պիտի ուղևորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն և Տրապիզոն էսկու. 30ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ե.):

Անաթոլի շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղևորի հոկտ. 23ին:

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղևորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղևորութիւն
Նաւուղէքի, ուղևորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒՎ
1054 Մումհանէ փողոց Թ. 108

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

COMP. RUSSE DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթևեկութիւնք

Բշ.	10/22	Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 9ին յետ միջօրէի:
Գշ.	11/23	Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէօնի ճամբով
Դշ.	12/24	Սեվաստաբոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին:
Դշ.	12/24	Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին:
Եշ.	13/25	Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի:
Ուր	14/26	Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբթը անգամ մը ժամը 4ին:

ԱԶԴ.— Հոկտ. 11/23, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին 605

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլէ, Պորտոյէ, Մէյէրլոյէնէ և Սեւ Ծովէ մէջ և Պոլսոյ շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ռամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քիանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասըրնի	1500
Մաըիոթիս	2500	Կիւյէն	1500

Թէպս շոգենաւը, Նաւապետ Տէյ Լիվրբուլէն աստ հասաւ ընդհ. վաճառքով:
Դիմել առ Ժ. Վ. Վիթօլ և Ընկ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
847 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

SANTAL SALOLÉ LACROIX
ԳԱԲՍԻՒԼՆԵՐԸ
Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենալաւ խըռցնելին է:
Վաճառատեղին՝ դեղարան Լագուա, 76, Շամթօ-տօ փողոց. Բարիզ.

ՈՐՈՇ ԳԻՆ — ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ա. ՄԱՅԷՐ ԵՒ ԸՆԿ.
Ի ԲԵՐԱ, ԹԻՒՆԷԼԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ, Ի ՊՈԼԻՍ, ԿԱՄՈՒՐՋԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Վերջնապէս հաշուեկարգադրութիւն՝ ԿԱՆԱՆՑ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ԵՒ ՆԻՒԹԵՐՈՒ ՋՆՋՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌԱՒ, 50%—60% զեղչով
Մեծ վաճառահանութիւն էրիկ մարդոց, տղոց և մանչերու հանդերձեղինաց, մեծապէս զեղչուած գիներով, ամէն մրցում արհամարհել վ

ՈՐՈՇ ԳԻՆ

ՏԻԲ. Ս. ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
Հաստատեալ 1852 — ԱՆԳԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՕՏ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ — Հաստատեալ 1852
Ի ՊԱՀՃԷ-ԳԱՊՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ
Մասնագէտք առանց քաշելու լինելի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենաստորին ցաւած ակռաները, ոսկի, պղատինը և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև կը դարմանեն բերնի և ակռայի ամեն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ցաւ զգալնելու.
(Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէսօր. 38

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ
ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ Ժ. ՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ
1894 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 8ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 4

Վոսփորէն Ելնող շոգենաւեր

1 15	Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենիք. Խատ.Մրկ.Ր.Հիս. Պէպ.Արն. Գրչ. Օրթ.Պշք.
1 15	Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշք.
1 15	Գնտ.Վնք.Չնկ.Պէյլ.Գզկ.
1 15	Պէյզ.Բշպ.Չպզ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտ.Վնիք.Չէնկ. Պէյլ.Գզկ.
2 —	Պէյզ.Բշպ.Ենք.Չպզ.Գնլ.Պօյճ.Ր.Ա.Հս.Գնտ. Պէպ.Արն.Չնկ.Պէյլ.Օրթ.Գզկ.Իսկ.Պշք.Գապ.
2 —	Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենիք.Սթն.Միրկ.Պյճ.Ր. Հս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
2 15	Եէնմ, Մէգ, Պէօյ, Թարպ, Պէյզ, Բշպ, Չպզ, Գնլ, Ա, Հս, Գնտ, Վան, Չէնկ, Պէյլ, Գզկ, Պէշկ:
2 45	Ր, Ա. Գվ. Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Պէք, Բշպ.Չպզ. Գնլ.Ա.Հս.Գնտ.Վնք.Չնկ.Պէյլ.Գզկ.Իսկ
3 15	Ենմ. Մզրպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Սթէն. Միրկ. Պօյճ.Ր.Հս.Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պէշքթ.
3 50	Եէն. Մէգ. Պէօյ.Թար.Պէյզ, Բշպան, Չպզ, Գանլ, Ա, Հիս, Գնտ, Վնք, Չնկ, Պէյլ, Գզկ, Պշկ:
4 15	Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Սթն. Միրկ. Պօյճ. Ր.Հս.Պէպ.Արնվ.Գրչ.Օրթ.Պշք.
5 —	Ենմ.Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ-Բաշպհ-Չուպզ-Գանլճ. Ա. Հիս.Գանտ, Վանք, Չէնկ. Պէյլ, Գուզկ. Պէշիկթ:
5 45	Եէն, Մէգ, Պէօյ, Թրպ, Ենք, Սթն. Միրկ. Պօյճ. Ր.Հս. Պէպ, Արնվ, Գրչ.Օրթ, Պշկ,
7 —	Մրկ.Ր.Ա.Հս.Գնտ.Պէպ.Արնվ.Չնկլ.Պէյլ.Օրթ. Գզկ.Իսկ. Պշք.
7 —	Ենմ.Մէգ.ՊէօյԹրպՊէյզ.Բշպ.Ենք.Միրկ.Գնլ. Ր.Ա.Հս.Գնտ.Արն.Չնկ.Պէյ.Օրթ Գզկ Պշք.Իսկ
7 45	Ա.Ր.Գվ.Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Մրկ. Ր.Հ. Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք.
8 45	Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Պէյզ. Բշպ.Չպզ.Գնլ.Ա. Հս. Գնտ.Վնք.Չնկ.Պէյլ.Գզկ.Իսկ.
9 15	Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենիք. Սթն. Պօյ.Ր. Հս. Արն.Գրչ.Օրթ.Պշկ.
10 —	Եէնմ, Մէգ, Պէօյ, Թար, Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գնլ.Ա.Հիս.Գնտ. Չնկ.Պէյլ.Գզկ.Իսկ,
10 25	Ենմ.Մզպ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Մրկ. Ր. Հս.Պէպ. Արն.Օրթ.Պշկ.

Կամուրջէն Վոսփոր մեկնող շոգենաւեր

2 30	Պէշկ- Օրթ, Գրչ. Արնվ- Պէպք-Ր.Հս. Խմիրենք-Թրպ-Պէօյ- Մէգպ- Եէնմ- Ր. Ա. Գվ.
3 —	Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հ.Գնլ.Չպզ. Բշպ.Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ.
3 —	Պշկ.Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր.Հս. Մրկ.Սթն.
3 30	Պշք.Օրթ.Գրչ. Արն.Պէպ. Ր.Հս. Պօյճ. Սթէն. Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մզրպ.Ենմ.
3 35	Գապ.Պշկ.Իսկ.Գզկ.Օրթ.Պէյլ.Չնկ.Արվ.Գնտ. Ա.Ր.Հս.Գնլ.Մրկ.Ենք.Բշպ. Պրզ.Թրպ.Պէօյ. Մզպ.Ենմ.
4 30	Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հս.Մրկ.Սթն.Ենք. Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
5 —	Գպթ.Իսկ.Պշկ.Գզկ.Օրթ.Պէյլ.Չնկ.Արվ.Պէպ. Գնտ.Ա.Ր.Հս.Գնլ.Չպզ.Մրկ.
5 15	Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հ.Մրկ.Ենք.Թրպ. Պէօյ.Մզպ.Ենմ.Ր.Ա.Գվ.
6 —	Գապ.Պշկ.Օրթ.Արվ.Պէպ.Ա.Ր.Հս. Մրկ.Ենք. Պէյք. Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
7 —	Պշկ.Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Արվ.Գնտ.ԱՐ.Հ.Պօյճ. Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
8 30	Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հ.Մրկ.Ենք.Թրպ. Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
9 15	Պշկ.Օրթ. Արվ. Գնտ Ր.Հս. Պօյճ.Գանլ.Ենք. Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
9 30	Պէշկ-Գզկ- Պէյլ- Չէն- Վանք- Գանտ- Ա-Հ.
10 5	Գապ.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հ.Գնլ.Չպզ. Բշպ.Պրզ.Թրպ-Մզպ.Ր.Ա.Գվ.
10 20	Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Ր.Հս.Պօյճ.Մրկ.Սթն. Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մզպ.Ենմ.
10 50	Գապ.Պշկ.Օրթ.Գրչ.Արվ.Պէպ.Գնտ.Ա.Ր.Հսք. Գնլ.Մրկ.Ենք.Բշպ.Պրզ.Պէպ.Ենմ.գացող շոգենաւը պիտի ճաղորդակցի.
11 10	Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Չնկ.Վնք.Գնտ.Ա.Հս.Գնլ.Չպզ. Բշպ.Պզզ.
11 20	Պշկ.Պէպ.Ր.Հս.Մրկ.Սթէն.Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ.Ենմահալլէ
11 30	Պշկ.Գզկ.Օրթ.Պէյլ.Չնկ.Վնք.Պէպ.
12 15	Պշկ.Օրթ.Գրչ. Արվ. Պէպ.